

Ekáti Pǎl ntá Nkwɔ Rom

Pǎl átò bakak ntá bǔnkwɔ abhen Rom

¹ Mɛ Pǎl kɛ nchí sɪŋ ekáti ɛnɛ. Nchí mǎbetok Yesu Kristo. * Mandɛm abhíŋí mɛ bɛ mbak mǔnto, abhɛrɛ mɛ nyánjá bɛ ngati bhó Mbok Ndíndí.

² Mbok Ndíndí nɛ kɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛchɛ tɛ mpok Yesu ábhíkíre two fá amík. Afúét ntá baremé kɛpǐnti bhi bɛkɛ nɔ, nɛ bɔ básíŋ ɛti bariɛp amɔ amɛm Ekáti Mandɛm.

³ Mbok Ndíndí nɛ achí ɛti Móywi. Yí achi nyaka ɛbhárémɔ Mfɔ Debhít ndũ nɛtwó anɛ yi átwó fá amík mbɔ nkɔwǎ.

⁴ Mandɛm atɔŋ nɛ bɛtaŋ bɛ Acha ywɛsɛ Yesu Kristo achi Mmɔ Mandɛm mmu ábhónó ɛfónó ɛnɛ ɛchi nyánjá mpok ákú Acha ápétnsɛm ndu nɛpém.

⁵ ɛti Yesu Kristo kɛ Mandɛm atɔŋ mɛ bɛrǐndu, akɛ mɛ mbák mǔnto. Akɛ nó bɛ nkú bǔ bɛtɔk mɛnkɛm mámbɔŋ nɛka nɛ Yesu, mángoko nɔkɔ chi yi nɛ mánchɛ nɔkɔ nnyén ɛni kɛnókó.

⁶ Bɛ bǔ Rom nkɔwɔ báchi ndũ mpáy bo abhen Mandɛm ábhíŋí bɛ mámbak bǔ Yesu Kristo.

⁷ Nchí ghati bhe mankɛm, bɛ Mandɛm akɔŋ bɛ tontó nɛ abhíŋí bɛ bɛ mámbak bǔbhi.

Mandɛm ɛtayɛsɛ nɛ Yesu Kristo Acha mántɔŋ bɛ bɛrǐndu, mánchɛ bɛ kpák.

Pǎl ákaka Mandɛm ɛti bǔnkwɔ abhen Rom

* **1:1** “Kristo” fá chi ɛnyíŋ ɛmɔt nɛ “Mɛmɛ Mandɛm átó”.

⁸ Ɛnyĩñí mbi chi be nchí kaka Mandem. Chi Yesu Kristo ke ákù be embak nò mbonyune mmik nkem aghok ɛti enyũ neka enen bábhónó ne Yesu.

⁹ Mandem mmu mǎkù betik ebhi ne nti ena nenkem ndu nchí ghati bo Mbok Ndíndí ɛti Móywi achi ntísie wa be yǎntiki mpok ane mǎnikmɛt, mpú rɔ befyɛ bhe ndũ neníkímɛt ene.

¹⁰ Nchí níkmɛt be mbák chí nkaysi Mandem, yi ánkwak me mbǎñ mbi bétwɔ awu néne ndu beghɔ bhe. Nnánj njambi nnu bétwɔ awu ndɔñ echak.

¹¹ Mbǎñ beyǎ ekwak beghɔ bhe ndu beku mǎmbɔñ ákóré ndu áfók ane Ɛfónó Bedyere áchye chɔñ be be mǎntán ndũ mbi Mandem.

¹² Ɛnyĩñ ene méréem nò chi be, sémbónj mbi befyɛ bati nti, nò chí be, mǎnsɔt neka eneka ne Yesu mǎmfye me nti, me nkwo nsɔt neka ená ne Yesu mfyé bhe nti.

¹³ Bǔma, nnánj nti bétwɔ awu beyǎ mpok, ke yǎntiki mpok enyĩñ échɛt me mbi. Nnánj nte bétwɔ awu be betik ebha menyu kɛpem ndũ nkwo ywɛka mbɔ enyu békà ntá bo abhen bápú bo Israel amem betɔk bechak.

¹⁴ Mbǎñ barem bekwɔ ntá bo abhen amík anene bhɔ ne ntá bǔbhi, ne ntá barĩñj ékátí ne abhen babhíkí rĩñj ekátí.

¹⁵ Ɛti yɔ, mbɔñ ye beyǎ ekwak ndu beghati be nkwo bǔ báchi Rom Mbok Ndíndí.

Mbok Ndíndí abhɔñ betan

¹⁶ Mbíkí bhɔñ ntíanwóp ɛti Mbok Ndíndí mbonyune yɔ achi betan Mandem ndũ bepepe yǎntiki mmu ane ánókó yɔ bebho ne bo Israel, ne beghaka ntá abhen bapu bo Israel nkwo.

17 Mbok Ndíndí kẹ ákù mándíní enyu Mandem ákù bo mambak chak besí bhi. Enyìn ene éyàṅ chi be bo mambóny nẹka ne Yesu, mándok ambi beka nọ te ndũ ngwentí. Echi mbọ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Mmu ane ábhónó nẹka ne Mandem, Mandem ákù yi ambak chak besí bhi ne chọṅ ambóny nẹpém.”

Nkwāṅwan nkem achi mmu bebá

18 Mandem ákù beběntí bhi mémfú amfay mēnsẹp amík ndũ bebá ne bebéptí menyìn ebhen bo abhen bápú koṅo mbi ywi bákù. Bebéptí menyìn ebhọ béchyèt bo báchák mbi beriní tetẹp Mandem.

19 Menyìn ebhen mmu ákway beriní ẹti Mandem béchí kponoroṅ ntá bọ abhen bákù bebéptí menyìn ebhọ mbonyunẹ Mandem atọṅ bó ntá yap be mandiní bhọ.

20 Bebho ndũ mpok ane Mandem aghoko mmík, menyìn ebhen yi aghoko bétòṅ kponoroṅ betan ebhi ne enyũ mmu yi achi mbọ Mandem. Ndu echi be, bápú ghọ yi ne amík ntí apu ane bọ bārèm be bekwéné bepu ne bhọ ndu bábhíkí riní Mandem.

21 Yěndu bọ báríní nyaka be Mandem achi, babhíkí chyẹ yi kenókó mbọ Mandem, ne yě chi bakak bábhíkí chyẹ yi. Kẹ bárovhé kaysi chi bechọṅ menyìn ne bọ kekway bejwimen ndũ enyìn ene Mandem áyàṅ bọ mandiní.

22 Yěndu bārèm be babhọṅ kebonṅ barọp chi bechiní bhọ.

23 Bárov bechye kenókó ntá Mandem mmu apu gu, bárovbhe chyẹ kenókó chi ntá menyìn ebhen bọ bágghókó ne amọ. Menyìn ebhọ bechi mbọ nkwāṅwan ne bechak bechi mbọ kenen ne béchák

mbə nnya ενέ bekak menwi, ne ebhénéfú mbə nnya ene έsu menie amik. Bə menkem bégùgu.

²⁴ Έτι γο, Mandem aféré amə ne bhə be mámkrík mánkə bepǝ menyih ebhen bati yap əhwaka be mánkə, enyu ene básòt mmuet eyap bekə ne bati menyih ebhen béchyè bhə ntíanwóp.

²⁵ Mandem aféré amə ne bhə mbənyune barə menoko menyih ebhen bechi tetep έti yi bərəbhe koηo chi nsé. Ne menyih ebhen Mandem ághókó ke bə bərəbhé chyε kenókó, puyě mmu ane ághókó yěntiki enyih. Yi ke bəbhónó bechyε bakak mpoknkem. Amen.

²⁶ Ndu bákə enyu γο ke Mandem aféré amə ne bhə be máhwáká nókó bekə menyih ebhen béchyè bhə ntíanwóp. Baghərə bhap bərə babhakanem bərəbhe bhəre chi ne bati baghərə, enyih ene ebhiki kway wawak.

²⁷ Enyumot ke echi nkwo ne babhakanem. Bərə baghərə bərəbhe ηwaka bebhəre chi ne bati babhakanem, enyih ene ebhiki kway. Bákə baraka ntíanwóp ne bati babhakanem. Bákə nə mámbəη nəkə ntemsi ane akway ne bhə.

²⁸ Těndu bəbhen bəbhíki yan bekaysi έti enyih ene bə bəríηi be echi tetep έti Mandem, Mandem aféré amə ne bhə. Aró bhó ndü bepǝ nkaysi yap, ne ndü menyih ebhen bebhiki kway be bə mankə.

²⁹ Bati yap əjwí ne yěntiki enyü ndak abúabə mbə bekə bebú ne befye amík ndü menyih bo bachak, ne epih beyan bekə bati bebú, ne mpabhamík, ne beway bho, ne betanə ebhen mmu ábhəη ne bati ndu áyènti mmuet ne bhə, ne berwə bho, ne epih bekə bati bebú, ne enáηti.

30 Νε βερεμ εβάβυ έτι βο ndŭ βεχόντι manyén ayap, νε βεραp Mandem, νε νεσαν, νε νεyονόμμετ, νε μπάνyυ, νε βεkaysi babhi ακο ανε βεκμ βεβύ, νε βεταν ntí νε βotáyap νε βομάyap.

31 Νε βεbhak εchiñtímu, νε εpñ ενε mmu apu bhεεε bariεp, νε βεbhñ ntí ενεν mmu abhiki bhñ εκñ νε batí, νε βεbhñ εpñ ενε mmu apu ghò batí ntínso.

32 Βόbhεν βákù μεnyŭ μεnyñ εbhεν bárññi βε Mandem arem βε βο abhen βákù μεnyŭ μεnyñ εbhò βάbhñ βεgu. Υέ nò, βákù μεnyñ εbhò νε bárññ τε ambi βεka νε βο bachak abhen βákù bhò βε εri βεκμ bhò.

2

Mandem átan βο enyu ενε εchi chak

1 Υέ achí agha, mpok ótàn βο νε ónkμ nòkò nkúbhé μεnyñ εbhεν βò βákù, apú kway βεtanα mmμετ βεsí Mandem. Βέtan mmu κε ónkμ nòkò nkúbhé μεnyñ εbhεν yi ákù chi βερεμ βε wòmbññ ókwën manyé βεsí Mandem.

2 Sérññi βε Mandem achi chak ndŭ netán ανε yi átàn βο abhen βákù μεnyŭ μεnyñ εbhò.

3 Υέ achí agha, mpok ótàn βο abhen βákù μεnyu μεnyñ εbhò, κε wòmbññ ónkμ nòkò bhò, okaysi βε ókway βεβμε enyu ενε Mandem apu chyε wò ntemsi κε?

4 Κε chi βε ósòt beyă βεrñnti εbhεν Mandem átññ bhεε, νε νεghò ανε yi ághò μεnyñ εbhεν sékù mbò βε apú ghò, νε εκέbhéntí eyi mbò εράká ndak? Όbhíkí ghò βε ntí ανε Mandem átññ bhεε βεrñnti chi βεkwak bhεε sentiknsem ndŭ βεβύ εbhεε?

5 Κε ἔτι ὀγῶδτ nti ενε amem ὁκε ka bétiknsem ndü bebú ebhe, ḡkù beběnti Mandem ne wə menja mendək nəkō chi ambi. Ne chəη μέμφú kponorəη ndü nywəp ενεν Mandem átəη beběnti ebhi, antāη bo enyu ενε εchi chak.

6 Chəη Mandem ankap yěntiki mmu bekoηo menyih ebhen yi ákú.

7 Bo abhen bákem ekíkí ndü beri ebhen bə bákù, báfyè betəη bekə be Mandem anchye bhə keném ne kenókó ne nepém ενεν mmu ápú gu. Mandem áchyè bhə nepém ενεν nebhiki bhəη ngwenti.

8 Κε bo abhen babhiki bhəη mpok ne batí ndu báyiηi chi mmuet eyap, ne bápu koηo tetep ndu nepém enap ke bakoηo chi bebú, chəη Mandem antəη bə beběnti ebhi, anchye bhə ntemsi.

9 Chəη Mandem ankə yěntiki mmu ane ákù bebú ámbák ndü beyä ekwet ne angók beyä bebe. Akù nə bebho ne bo Israel ne beghaka amuet bo abhen bapu bo Israel nkwo.

10 Κε bo abhen bákù beri bábhəη keném ne kenókó ne kpák. Ebhək enyu eyə bebho ne bo Israel beghaka amuet bo abhen bápú bo Israel nkwo.

11 Mandem apu təη kériηámík.

12 Chəη bo mankem abhen bákù bebú ené bábhíkí riηi ebhé Moses máném yěndu bátəη bhə kekoηo bebhé Mandem. Ne chəη Mandem amkpót manyé bo mankem abhen bákù bebú mpok bárηiηi bebhé Moses bekoηo bebhé Moses.

13 Puyě bo abhen bāghòk enyiη ενε ebhé éghàti bhə ke bábhək chak besí Mandem, chi bo abhen bákù mbə enyü ebhé érəm ke bábhək chak besí bhi.

14 Mpok ane bo abhen bápú bo Israel bákù

menyiŋ ebhen ebhé érèm mbə enyũ bati yap aghati bhə, yěndu babhiki bhəŋ bebhé ebhen béfueré ntá Moses, bátòŋ ndu menyiŋ ebhen bə bákù, be bəriŋi enyiŋ ene babhəŋə beku ne ene babhiki bhəŋ beku.

¹⁵ Bə bátòŋ ndũ menyiŋ ebhen bákù be Mandem asiŋ bebhé amem bati yap. Bati yap átè ntísie be eyə échí tetep, těndu mpokófu bati yap ághàti bhə be babhəŋ bekwéné ne mpok achak be bácih chak.

¹⁶ Ndũ nywəp enen Mandem áfuet ntá Yesu Kristo betan bo mbə enyũ Mbok Ndíndí ane méghàti bo árèm, chəŋ antán bo bekoŋə nkaysi ane achi bhə anti ne menyiŋ ebhen bə bákù bhésé bhésé.

Bo Israel bápu bhæere bebhé Moses

¹⁷ Mbák chi be, bábhiŋi mmuet eyeka be bácih bo Israel ne băghòkə mmuet ndũ ebhé ene bábhəŋə ne bápə be bácih bo Mandem.

¹⁸ Bəriŋi enyiŋ ene echi chak beku mbənyune băghòk bebhé.

¹⁹ Bəriŋi sayri be báya bo abhen bachi mbə manémámik mbi ne be bácih mbə erəŋə ntá bo abhen bachi amem ejuri.

²⁰ Ne bəriŋi sayri be mǎnyure bechiŋtĩ bho ne be bátòŋ bo abhen bácih mǎmbə ndũ mbi Mandem mbənyune bákaysi be ebhé éku bəriŋi yěntiki enyiŋ ne étòŋ be tetep nkem.

²¹ E, be bho bátòŋ bo bachak, ndaká yí bápú təŋ mmuet eyeka? Băghàti bo be báké ghép aghep, ke bé babhəŋ bápú ghép aghébhé?

²² Bě bo bǎrèm be, “Mmu abhíkí bhəŋ bekwen berwəp,” Bě babhəŋ bápú kwen berwəbhe? Bě bo bǎre pap baraká bəmandem nsé, bápú ghep menyiŋ ebhen bechi amem bekeré bəmandem nsé?

23 Bě bo bǎpà be bǎrìṅi ebhé Mandem, bǎpú chye nǎ Mandem ntíánwóp ndũ bapú bhæere ebhé eyi?

24 Ekáti Mandem érèm be, “Bě bo Israel bǎkù bo abhen bǎpú bo Israel bǎrèm ebúbà ěti Mandem.”

25 Nsyép ane bǎsièp bo betɔŋ be bachí bo Mandem chi erítí enyìṅ mbák bǎbhàere bebhé, ke mbák bǎpú bhæere bebhé Mandem nsyép ane bǎsièp bo achi chi ndéndem.

26 Ndu echi nǎ, mbák mmu ane bábhíkí syep yi ákù mēnyìṅ mbɔ enyũ ebhé éyàn, Mandem apu sɔt yi mbɔ mmu ane basyephé?

27 Eyo ékù be bo abhen bábhíkí syep bhɔ ndũ nkɔmæet ke bábhàere ebhé mándem chɔŋ be bekwéné bechi ne be bo Israel mbɔnyune bǎpu bhæere ebhé yëndu Mandem achye nyaka bhe bebhé ebhen básíní amik, apɛt achye bhe epìṅ besyep bho.

28 Puyě besyep mmu ke ákù yi ambak mbɔṅ mmu Israel témé témé, ne nsyép ane tetep puyě ane nkɔmæet.

29 Mmu ábhák mmu Israel tetep chí ndũ nti eni ne nsyép ane tetep ábhak chí anti. Chí betik Efónó Mandem, puyě ebhen nkɔmæet. Mmu ane ábhónó enyũ nsyep eyo Mandem ke ábiti yi, puyě nkɔwǎŋwan.

3

1 Bebhak mmu Israel ákù mmu árchá bo abhen bapu bo Israel ke? Ne nsyép ákwak mmu ndũ ntiki mbi?

2 Menkem békwàk ndũ beyǎ babhi. Enyìṅí mbi ene ekwak mmu ane achi mmu Israel chí be Mandem afyé eyɔŋ eyi amɔ ayap.

³ Κε mbək yap bábhíkí kə enyíη ene báfyε nyaka bariεp ne Mandεm be babhəη bekə chi be Mandεm apu pερε bhερε bariεp ami κε?

⁴ Wáwák! Yëndu yěntiki mmu achi nsěse, Mandεm ákə chi enyíη ene yi árémé. Echi mbə enyũ Ekáti Mandεm érəm έti yi be, “Ɔtəη kponɔɔɔη ndũ yěntiki enyíη ene órəm be ɔchí chak, ne mpok bákɔt manyé ye, bekwéné bepu bhak ne wə.”

⁵ Κε mbák bebú εbhen sékə békə bo mango kponɔɔɔη be Mandεm achi chak, chəη séngati bhə be Mandεm apu chak ndu bébenti anchye bhεse ntemsi? [Nchí rem nə chi ne nerinǐndak enen bakwǎŋwan.]

⁶ Ερύ enyu εyə wáwák! Mbə Mandεm apu chak mbə ná yi ákway betaη bo?

⁷ Κε mpok mmu árəm be, “Nsé ene měsè ékwak bo mángə kponɔɔɔη be Mandεm achi mmu tetεp, ne εyə ékə mánychye yi kenókó. Mbák εchi nə, ná Mandεm akway betaη me andεm be nchí mmu bebú ndu nchí sense.”

⁸ Ndaká yí bǎpú rem be, “Séndək ambi bekə bebú be Mandεm antəη bhεse beri,” mbə enyũ mbək bo báchəηti manyén ayεse be sérəm enyu yə. Chəη mámbəη ntemsi anε akway ne bhə.

Yě mmu apu chak besí Mandεm

⁹ Chəη séndεm ye be yi? Bé nté ayεse bo Israel acha anε bo bachak κε? Wáwák! Nnánη ntəη be bebú bebəη betaη amfay bo mankem, yě chi bo Israel ne yě chi abhen bapu bo Israel.

¹⁰ Echi mbə enyũ Ekáti Mandεm érəm be,

“Yě mmu apu chak besí Mandem,
ye amət apu,

¹¹ yě mmu apu yaŋ berinji Mandem,
yě mmu apu yaŋ mbi Mandem.

¹² Mankem baticnsem ntá Mandem,
bə mankem barəp bə bekwene,
yě amət apú kə beri,
wáwák! Yě amət apu.”

¹³ “Eyoŋonyu yap énèm
mbə eriep ene éfú ndũ nnem enén
enén mánéné, báro fúú.
Básət bári yap berwə bho.”

“Eyoŋonyu bhap béwày mmu way
mbə efé mpok éném mmu.”

¹⁴ “Eyak ne bebéptí beyəŋ
ke béfú bə anyu mpoknkem.”

¹⁵ “Bekak ebhap béwákari berəkə bə
be mandək mangway bo.

¹⁶ Yěntiki ebhak ene bə bárovó,
bátwə chi ne meneme ne nedí kebho.

¹⁷ Bábhíkí rinji beka bo mámbónj kprák
ne bati.”

¹⁸ “Bápu chyε Mandem kenókó wáwák!”

¹⁹ Sérinji be yěntiki enyinj ene echi amem bekáti
ebhé Moses béyinj chi bo abhen Mandem achyε bhə
ebhé eyə. Eyə échək manyu bo abhen báyaŋ betaja
mməet be bapu bo bebú. Yěntiki mmu abhəŋ bete
besí Mandem ndũ manyé.

²⁰ Ebhak enyu eyə mbənyune, yě mmu apu kway
bebhak chak besí Mandem ne nti be ákə menyinj
ebhen ebhé éyaŋ yi ankə. Ebhé ékə mmu andinj be
yi achi mmu bebú.

Enyũ Mandem ákù bo mámbák chak besí bhi

21 Nénε, Mandem ákù bo mandij̄i kponoror̄on enyũ mmu ákway bebhak chak besí bhi. Eyo ebhiki bh̄on ȳenyiñ beku ne ebhé ȳendu bebhé Moses ne baremé kep̄inti menán̄j̄ báté nt̄isie enyũ Mandem ákù bo mámbák chak.

22 Mandem ákù bo mámbák chak mpok babh̄on̄o neka ne Yesu Kristo. Akù n̄o ne ye agha ane ábh̄ón̄ó neka ne Yesu Kristo. Mandem apu t̄on̄j̄ k̄er̄ín̄ám̄ík.

23 Ȳentiki mmu ákù bebú ne abhíkí p̄ere ghaka ndũ nte ane Mandem ághókó nyaka yi ambak.

24 Ke nénε, Mandem át̄on̄j̄ bo ber̄ĩndu ebhi ndu ákù mámbák chak besí bhi. Eyo chi akap Mandem ne áf̄ūet chi ntá Yesu Kristo beku n̄o ̄ti enyiñ ene Yesu ákù ndu befer̄e bh̄ese ndũ kesemé bebú.

25 Mandem achyé nyaka Yesu mb̄o akap, be ̄ti manon̄j̄ mi amen ár̄ón̄j̄ am̄ík, Mandem amfon̄ori bebú bo abhen mánókó Yesu. Mandem ákù n̄o bet̄on̄j̄ be yi achi chak. ̄ti ekébh̄éntí eyi, asó nyaka bebú ebhen bo báká. Agh̄ò nyaka bebú ebhen bo báká ndu mpok ane áf̄ūéré ansem mb̄o be apu gh̄o.

26 Ke nénε, át̄on̄j̄ bo be yi achi chak ne ákù ȳentiki mmu ane abh̄on̄j̄ neka ne Yesu ambak chak besí bhi.

27 Ndu echi ȳé n̄o, yi ékway beku s̄empányu? Ȳenyiñ! Ne ntí achi be yi? Chi be sékù ber̄ítí menȳiñ ke? Wáwák! Chi be s̄enoko.

28 Ségh̄ò ye be Mandem á̄s̄ot be mmu achi chak chi mbák abh̄on̄j̄ neka ne Yesu. Eyo ebhiki bh̄on̄j̄ ȳenyiñ beku ne menȳiñ ebhen mmu ákù bekon̄o ebhé.

29 Mandem achi Mandem chi ndiere ntá bo Israel? Apu Mandem bo abhen bápú bo Israel? Achi Mandem bo abhen bápú bo Israel nk̄w̄o.

³⁰ Mandem amot ke achi ne akà bo abhen básieṛ bo ne abhen bapú syep bo mámbák chak chi mbák bábhəŋ neka ne Yesu.

³¹ Εγὼ ἐκὰ σένσot βε εbhé epu yěnyīŋ ke? Wáwák! Mbák sémbóŋ neka ne Yesu, sékəm bebhé sayri.

4

Mandem aká Abraham ambak chak besí bhi

¹ Chəŋ séndem ye be yi ěti Abraham mmu achí chi-mbi ywεε?

² Mbə Abraham achi nyaka chak besí Mandem ěti berítí betik ebhen yi áká, mbə ntí achi ane yi ápanyu. Ke ápu kway nyaka beku nə besí Mandem.

³ Ekáti Mandem érəm be, “Mpok Abraham abhəŋ neka ne Mandem, Mandem asot be yi achi chak besí bhi.”

⁴ Nkáp ane báchyè mmu ndũ betik ebhen yi áká chi enyīŋ ene yi ábhóŋó bebhəŋ ěti betik ebhə. Nkáp wu puyě akap.

⁵ Ke mmu ane ábhíkí fyε ntí chi ndũ betik ke abhəŋ neka ne Mandem mmu áká bé bə bebú mam-bak chak, chəŋ ansot yi be achi chak ěti neka enen yi ábhóŋó ne yi.

⁶ Nkúbhé enyu yə ké Debhít areme nyaka be áfók achí ne mmũ ane Mandem ásóré be achi chak, yěndu abhíkí kə yěnyīŋ ene ekə be Mandem anchye yi áfók wu.

⁷ “Ɛri echa ntá bo abhen Mandem áfónórí epīŋ eyap ene bápú bhεεε bebhé, antese bebú ebhap nkwo,

⁸ Ɛri echa ntá mmu ane Acha ápú sot be abhəŋ bekwéné ěti bebú bhi.”

⁹ Afók wu achí yε chi ntá bo abhen básìèp bhò, ke ntá bo abhen bapu syεp bhò nkwo? Sérèm mbò enyũ Ekáti Mandem éré m be, “Mandem asot nyaka be Abraham achi chak besí bhi mpok yi ábhónó neka ne yi.”

¹⁰ Mpok Mandem ásóré Abraham be achi chak, mánan basyεp nyaka yi ke? Chi mpok bábhíkí re syεp yi, puyě mpok manan basyεphe yi.

¹¹ Nsyép anε básíébhé Abraham ke achi nyaka erin enε Mandem afyé yi amuet beton be yi abhón neka ne yi te mpok anε bábhíkí re syεp yi. Mandem ákú nyaka nò be Abraham ambak chi-mbi ntá bo mankem abhen mánóko Mandem mpok bábhíkí re syεp bhò, ne nta abhen neka enap ne Mandem nékú yi ásóré be bò bachi chak besí bhi.

¹² Abraham achi nkwo chi-mbi ntá bõ abhen basyεp bhò mbák bákòño bayarékak yi ndu babhón neka ne Mandem, nkúbhé mbò enyũ yi áchi nyaka yě chi ndu mpok anε babhíkí re syεp yi.

Bariεp Mandem achi nta bo abhen bábhón neka ne yi

¹³ Mandem afyé nyaka bariεp be chón Abraham ne bebhárébhò bhi mányie mmik. Epú nyaka chi éti Abraham abhure bebhé. Befuet ndũ neka Abraham ke Mandem ásóré yi be achi chak.

¹⁴ Mbò bo abhen bábhàre bebhé ke babhón nyaka menyie mmik mbu neka eneka ne Mandem nechí chi ndéndem, ne mbu bariεp ami nkwo abhíkí bhón ntí.

15 Εβhé έτωδò νε ntεmsi Mandεm ntά bo ndu bápú bhεερε γο, κε νεbhεεt ανε εbhé ερύ, mmu apu kway bekwen εbhé.

16 Έτιγο κε εchi βε bariεp Mandεm achi chi ntά bo abhεn babhōηo nekα νε yi, βετoη βε chi έti βεrĩndu εbhi κε yi άbhόηό nyaka bekε mεnyιη εbhεn yi afyé bariεp bekε ntά yěntiki εbhárémō Ábraham. Bariεp ami apú chi ndιερε ntά bo abhεn bákōηo βεbhé, κε ntά bo bachak mankεm nkωo abhεn babhōη nekα νε Mandεm mbō Abraham, těndu βεσε mankεm εchi βεbhárébhō bhi.

17 Έchi mbō εnyŭ Έkάti Mandεm έrēm βε, “Nkε wō ómbák chi ntά bo βeyά βεtók. Yi achi βεsí Mandεm mmu yi ánókó, Mandεm mmu ákà bawú mámpétnsem ndŭ νεpém. Yí άchye εγoη βε εnyιη ενε έpú εmbak, έmbak.”

18 Abraham arōη nyaka ambi mεnoko bariεp Mandεm. Are noη ambaka nókō ntι yěndu έβε nyaka mmεεt mεnoko βε bariεp Mandεm abhōη βεfu tetεp. Έti γο, achί chi ntά bo βeyά βεtók βεkoηo mεnyιη εbhεn Mandεm aghati yi βε, “Chōη βεbhárébhō bhe mánja máncha.”

19 Abraham anαη aghaka nyaka mbō mamié βesa βεtay (100) νε arōbhe sət mmεεt chi mbō ngú, νε árĩηί βε ngōré ywi Sarά achi nkongōré. Yě nō, ate kpírĩ ndŭ nekα εni νε Mandεm, anoη nókō βε Mandεm ankε mbō εnyŭ yi árémé.

20 Arĩηί nyaka βε bariεp Mandεm abhōη βεfu tetεp. Yi kemakati ye εnyιη ενε Mandεm árémé, κε abhόη nekα νε Mandεm andók nókō chi ambi νε anchye nókō yi kenókó.

21 Arĩηί nyaka βε Mandεm abhōη βεtanη bekε

enyiη ene yi afyé bariεp beka.

²² Ne befuet ndũ neka eni, “Mandem asot be Abraham achi chak besí bhi.”

²³ Enyiη ene básíjí be Mandem asot yi be achi chak besí bhi ebhiki yiηi nyaka chi yi aywíntí.

²⁴ Echi nyaka eti yese nkwo ndu sénókó Mandem mmu áká nyaka Yesu Acha ywese apetnsem ndũ nepém.

²⁵ Yi, Yesu, ke Mandem arɔ be angu eti bebú ebhese, aka yi apetnsem ndũ nepém ndu beka bese sémbak chak besí Mandem.

5

Séchi sayri ne Mandem néne eti Yesu

¹ Tëndu séchi ye chak besí Mandem néne ndu sébhónó neka ne Yesu, séchí ndu kpák ne Mandem eti enyiη ene Acha ywese Yesu Kristo áká ntá yese.

² Kristo aka sébhon mbi bebhak enyu ene berĩndu Mandem bebhak ne bhese befuet ndu neka enen sébhónó ne yi. Ne sebhon manák mbonyune sebhaka nti ndũ keném ekem sébhon chon ne Mandem.

³ Ke mbon enyiη ene echa eyo chi be sebhon manák ndu besonori ebhese mbonyune serini be esonori ekwak bhese sengok bete kpiri.

⁴ Ne béte kpiri ákwak bhese sémbón epin ene étòn be séfuet nemo. Ne epin eyo ékà sembaka nti be chon Mandem anka mbonyu yi areme.

⁵ Ne mbák sébhon nebhakánti, eyo épú two bhese ne bekwéné. Sérini be Mandem akon bhese tontó, mbonyune aka be Efónó Bedyere mmu yi achye bhese ánka ekon eyi enjwi bhese anti.

6 Mpok ane séchí nyaka kebhoŋ betan bekwak mmuet eyese, Kristo agü ndü nywəp enen Mandem ayabhe, be ánkwak bhese bö bebá.

7 Etaŋ bé mmu ánká begu ěti mmu ane achi chak, yĕndu mmu akway beka newú ěti erítí mmu.

8 Ke Mandem atəŋ kponoroŋ be yi akəŋ bhese ndu Kristo agú ěti yeŋe mpok sebhuet nyaka bö bebá.

9 Tĕndu manəŋ Kristo áronó amik ěti yeŋe, Mandem ásət be séchí chak besí bhi néne. Echi mbəŋ tetep echa be Kristo əpeme chəŋ bhese be bebĕnti Mandem béké bhak ne bhese.

10 Mpok sébhuet nyaka bömpap Mandem, yi aku sémpetnsem ntá yi, befuət ndü newú Móywi. Ná ne néne, ené sépĕtnsem ntá Mandem? Echi mbəŋ tetep echa be Móywi apu nók bepeme bhese, tĕndu yi achi nepém.

11 Ke mbəŋ ene echa eyə chi be sébhəŋ manák ěti menyin ebhen Mandem afuere ntá Yesu Kristo Acha aku ntá yeŋe. Yi Kristo ke áká sépĕrénssem ntá Mandem.

Adam atwə ne newú, Kristo atwó ne nepém

12 Bebá béfuət ntá mmu amət ke bĕtwə fá amik, ne bebá ebhi bĕtwó ne newú. Nə ke echi be newú népəko bo mankem mbənyune yĕntiki mmu áku bebá.

13 Bebá ménanəŋ bechi nyaka fá amik ke Mandem áku bebhé béfuət ntá Moses bĕtwó. Ke nebhuət ane ebhé epu bápú kwáy berem be mmu akwen ebhé.

14 Yĕ nə, bebá bébhəŋ betan amfäy bo mankem bebho mpok Adam kpát beghaka mpok Moses, ne yĕ chi bo abhen bebá bhap bepu nyaka mbə ebhen Adam mmu ákwéné ebhé Mandem abhak mbə ane

ábhǵǵó nyaka bétwǵ. Ke apɛt abhak kekúrí ne mmu anɛ ábhǵǵó bétwǵ.

¹⁵ Ke enyu ené Mandɛm átǵn bhɛsɛ bɛrǵndu ɛti Kristo ɛchi kekúrí ne enyu ɛnɛ Adam ákú bebú. Bɛyǵ bo bágu nyaka ɛti bebú mmu amǵt, ke bɛrǵndu Mandɛm bɛyǵ mbǵn bɛcha. Enyu ɛnɛ ke Mandɛm áchyè áfǵk ntá bɛyǵ bho ndéndɛm bekoŋo enyǵ mmu amǵt, Yesu Kristo, átǵnǵ bɛrǵndu.

¹⁶ Ne akap anɛ Mandɛm áchyè bho ndéndɛm achi kekúrí tontó ne akap anɛ bebú mmu wu amǵt bétwǵ ne wu. Bekoŋo bebú bhǵ mɛmǵt Mandɛm atǵn bo mankeɛm ne bákwen manyé. Ke akap ané Mandɛm áchyè ndéndɛm bekoŋo bebú bɛyǵ bho ákú bo mámbák chak besí bhi.

¹⁷ Tǵndu bebú mmu amǵt beku nɛwú nébhǵn bɛtan amfǵy bo mankeɛm, ɛchi mbǵn tetɛp ɛcha, bɛ bo mankeɛm abhɛn Mandɛm átǵn bǵ bɛyǵ bɛrǵndu ne áchyɛ bhǵ akap ndéndɛm ndu beku bǵ mambak chak besí bhi, mámbǵn bɛtan ndǵ nɛpém ɛnap ndu besǵt awónɛm amfǵy yǛntiki ɛnyǵn ɛti ɛnyǵn ɛnɛ mmu amǵt, Yesu Kristo ákú.

¹⁸ Nǵ ke échí bɛ, nkúbhé mbǵ enyǵ bo mankeɛm babhǵn nyaka bekwéné ɛti bebú mmu amǵt, enyu ɛyǵ nkwǵ ke ɛchi bɛ mbǵnyunɛ mmu amǵt ákú ɛnyǵn ɛmǵt ɛyǵ ɛnɛ ɛchi chak, bo mankeɛm babhiki bhǵn békwené, ke babhǵn nɛpém ɛnɛn nɛbhiki bhǵn ngwɛnti.

¹⁹ Ne nkúbhé mbǵ enyǵ nɛtanǵnti mmǵ amǵt nékú bo mankeɛm mámbák bǵ bebú, mmu amǵt anɛ ákú mbǵ enyu Mandɛm aghati yi, akɛ bo mankeɛm mámbák chak.

²⁰ Mandɛm ákú nyaka ɛbhé ɛntwǵ bɛ bo mángó sayri bɛ bebú bhap bɛyǵ tontó. Ke mpok bo bákú

nyaka beyǎ bebú mandək nəkə chi ambi, Mandem atón berǎndu ebhi enyu ené éyá mbəŋ échá,

²¹ be mbə enyũ bebú bétəŋ betəŋ ebhi amfay bho ndu bétwə nə nɛwú, berǎndu Mandem nkɔwə bebħəŋ betəŋ amfay bho ndu békə bə mámbák chak besí bhi. Ne eyə ékə bə mámbóŋ nepém enen nebħíkí bhəŋ ngwenti ěti enyĩŋ ene Acha ywese Yesu Kristo ákú.

6

Mmũ ane abháré mmæt ne Kristo arəp chi mbə ngú

¹ Chəŋ séndem ye be yi? Séndók ambi bekə bebú be berǎndu Mandem menja mencha ke?

² Wáwák! Bese bho serəbhe chi mbə bawú ndũ nté yeŋe ne bebú, séndók ambi bekə bebú?

³ Băbhíkí riŋi be bese mankem abhen bajwítí be Mandem achem bhese ne Yesu Kristo, bajwiti nyaka bhese chi be sembək mbə be ségu nyaka ne yi mpok yi agu?

⁴ Echi ye mbə be manəŋ babhemə nyaka bhese ne yi mpok bajwiti bhese, be nkúbhé mbə enyu Mandem Etayese ákú nyaka Kristo apetnsem ndu nepém ndu betəŋ ebhi ebhen beyǎ becha, bese nkɔwə sénkway bebħəŋ nepém nekə.

⁵ Těndu Mandem áchémé bhese ne Kristo ndu nɛwú eni, chəŋ sémbək ne yi mpok sépérenssem ndu nepém nkɔwə mbə yi.

⁶ Sérĩŋi be echi néne mbə be bágo nyaka nepém nesí enese ndu ekotákátí ne yi, be Mandem anchəŋti mmæt bebú ayese be seke pere bhak ndu kesemé bebú.

7 Echi nɔ mbɔnyune bebú bepyú pere bhɔj betan amfay mmu ane ánánj ágú.

8 Těndu ségú ne Kristo, sénoko be chɔj sémbak nkwo ne yi.

9 Sérɪjɪ be těndu Mandem akɔ Kristo apetnsem ndu nepém, yi apú pere gu wáwák. Nɛwú nebhiki pere bhɔj betan ndú nepém eni.

10 Nɛwú enen yi agu, agú bechɔnti betan nɛwú. Agú ndɔj amɔt ndak amay. Ke nepém enen yi ábhónó nechi chi ndu bechye Mandem kenókó.

11 Bě nkwo bǎbhɔj besɔt mmuet eyeka mbɔ be bǎgu, ne be bǎbhíkí pere bhɔj yěnyɪj beka ne bebú, ne be bǎchi nepém ndu bétok Mandem ndu yi áchémé bhe ne Yesu Kristo.

12 Bǎké pere rɔ ye bebú mémbónj betan ndú mmuet eyeka ene égùgu beka be mǎnkonɔ nɔkɔ chi menyɪj ebhen yɔ ɛjwaka be mǎnkɔ.

13 Yě mmu ywɛka áke chye ye epókómuet eyi mbɔ enyɪj ene básɔt beka bebéptí menyɪj ne yɔ. Ke chyě ka mmuet ntá Mandem mbɔ bo abhen mánánj bágú ke yi ákú bǎpetnsem ndú nepém. Ne chye ká bepókómuet ebheka ntá Mandem mbɔ menyɪj betik ebhen básɔt beka chí menyɪj ebhen bechi chak besí Mandem.

14 Mbák mǎnkɔ nɔ nkaysi beka bebú apu pere bhɔj chɔj betan amfáy yɛka, těndu ebhé ebhiki pere bhɔj betan ndu nepém eneka, ne ndiere berɪndu Mandem ke bébhónó betan ndu nepém eneka.

Bɔ Kristo bǎbhɔj bebhak chak besí Mandem

15 Chɔj séndem ye be yi? Séndók ambi beka bebú mbɔnyune ebhé ébhíkí bhɔj betan ndú nepém

enesé, ne berĩndu Mandem ke béróhé bhəŋ betan ndũ nepém enese ke? Wáwák!

16 Bǎbhíkí riŋi be mbák mǎnchyé mmuet ntá mmu beku chi menyin ebhen yi áyàn mǎnku, nǎ bǎchi basem ntá mmu wu? Mmu ákway bekoŋo bebú, ne bebú mentwǎ yi ne newú. Mbák epu nǎ, mmu ákway bekoŋo Mandem, ne Mandem anku yí ambak chak besí bhi.

17 Ke sebħəŋ bekaka Mandem be yěndu bǎchi nyaka ndu kesemé bebú, néne, bǎkòŋo ne bati ayeka ankem, menyin ebhen bátónó nyaka bhe. Menyin ebħə ke bǎró amə yeka.

18 Mandem aféré be ndũ kesemé bebú ne bǎrəp chi basem abhi be mǎnku nǎkǎ chi menyin ebhen béchí chak besí bhi.

19 Nchí sət erin ndũ nepém ne ntí be méyàn mǎnjwimem ndũ menyin ebhen méréem, mbənyune ébemuet be bakwǎŋwan mǎmbóŋ nejwimem ndũ menyin ebhen. Nkúbhé mbə enyũ bǎchyé nyaka bepókómuet ebħeka ndũ kesem ekem beku barak epúsí ne bebéptí menyin bechak ebhen beyǎ mendək nǎkǎ chi ambi, chyé ká bepókómuet ebħeka néne mbə basem ntá Mandem be yi anku mǎmbák chak besí bhi enyue ene babhak nyáná.

20 Ndũ mpok ane bǎchí ndu kesemé bebú, bǎbhíkí bhəŋ nyaka yěnyin beku ne menyin ebhen bechi chak.

21 Mpok eyə, bǎbhəŋ nyaka ntiki nsáy ndũ menyin ebhen bákù, ebhen-ne bǎbhəŋ ntíanwəp beku néne? Menyin ebħə bétwǎ chi ne newú.

22 Ke néne, ené Mandem ánán aféré be ndũ bebú, bǎrəp chi basem abhi, ne nsáy ane bǎbhónó chi nepém enen nēchi nyáná, ne ndũ ngwenti, bǎbhəŋ

chi nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti.

²³ Nsáy bebú chi newú, ke akap ane Mandem áchyè ndéndem chi nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti ntá yěntiki mmu ane abháré mmæet ne Yesu Kristo Acha ywese.

7

Pəl əsət erin ndü ebhé ene éyíŋi nebhay

¹ Bǝma, bǝriŋi ebhe. Bǝriŋi ye be ebhé ebhəŋ betan ndü nepém mmu chi ndiere mpok yi achi nepém?

² Nchí sət erin ené ngǝré nebhay. Mpoknkem ane nném achi nepém ebhé égwət yi ne nném eyi. Ke mbák nném agu, ebhé yǝ épu pere gwət yi.

³ Mbák ngǝré achi ne mmu achak mpok nném ábhæét nepém, nǝ achi nkwené berwǝp. Ke mbák nném agu, ebhé ené égwǝré yi ne nném epu pere bhəŋ betan amfay yi. Ne mbák abhay mmü chak, apú bhak nkwené berwǝp.

⁴ Bǝma, enyu eyǝ ke echí ne bhe. Ebhé ébhíki pere bhóŋ betan ndü nepém eneka mbənyune, beyiŋi ebhé, bǝgú nyaka ne Kristo mpok yi agu ndü ekotákátí. Néne, bǝbhat mmæet ne mmu ane Mandem áká yi apetnsem ndü nepém be ankæ bhese sémbák bo abhen sékæ beri ndü betok Mandem.

⁵ Mpok ane sékǝŋo nyaka menyin ebhen bakwǝŋwan báyàn senkæ, ebhé ékú séré ŋwaka bekæ bebéptí menyin ne mmæet eyese be menyin ebhǝ mentwǝ bhese ne newú.

⁶ Ke néne, ebhé ébhíki pere bhəŋ yěnyin bekæ ne bhese mbənyune, beyiŋi menyin ebhen bégwǝré nyaka bhese, sérǝp chí mbǝ bawú. Néne, sépet

séprú ndũ kesem bekoŋo mbi bebhé ebhen basinjì mbonyune séròbhe koŋo chi mbi akò ane Efónó Mandem átòn bhese.

Ebhé Mandem ékà séngò bebú bhese

⁷ Séndém ye be yi? Bebhæere ebhé chi beku bebú ke? Wáwák! Ebhé ke ékà bo mándinjì enyinjì ene bebú bechi. Mbò ebhé ébhíkí rem be, “Ókè fyε ngoŋo ndũ enyinjì mmu” mbu mbíkí rinjì bebú ebhen bechi ndu befyε ngoŋo ndu enyinjì mmu.

⁸ Ke ebhé εγò éká nyaka mfyé ngoŋo ndũ menyinjì bho menyu ne menyu. Mbák ebhé éprú, bebú bébhàk chi mbò enyinjì ene égú.

⁹ Mpok achi ane mbíkí rinjì nyaka enyinjì ene ebhé éyàn bo manku. Ke ndínjì nókó ebhé, ngó be nnán nkwen nyaka ebhé, ne ngú.

¹⁰ Nkúbhé ebhé ene Mandem áyàn nyaka be enkæ me mbòŋ nepém étwó me chi ne newú.

¹¹ Ebhé ene echi me anti éróbhe twó me chi ne newú.

¹² Séghò ye be bebhé menkem bechi nyánjá. Yéntiki enyinjì ene ebhé érem echi nyánjá, échí chak, ne eri.

¹³ Ke ebhé ené echi erítí enyinjì étwò nyaka me chi ne newú ke? Wáwák! Bebú ke béfæéré ndũ erítí enyinjì εγò étwó me ne newú. Ndu echi nò, séghò ye kponoroŋ be bebú chi enyinjì ene ébébhé échá. Béfæët ndu erítí ebhé Mandem, bebú bétwò bho ne menyinjì ebhen bébébhé becha.

Nenu enen sénù ne bebú

¹⁴ Sérinjì be ebhé chí enyinjì ene éyínjì befónó ebhese. Ke nchí chí nkwaŋwan ane achi ndũ kesemé bebú.

15 Mbíkí rīñi menyīñ ebhen mǎkà. Mpurú kà menyīñ ebhen méyàñ bekà. Nchí kà chi nkúbhé menyīñ ebhen mpábhé.

16 Tǎndu menyīñ ebhen mǎkà chi ebhen mbíkí kōñ bekà, eyo étòñ be nká be ebhé chi erítí enyīñ.

17 Sayri sayri, puyě chi me ke nchí kà ye bebéptí menyīñ. Chi bebú ebhen bechi me anti.

18 Ndíní ye be yě erítí enyīñ epu ndũ nepém ena mbò nkwǎñwan. Yě beri bepu fu me anti. Yǎndu mbónó nti bekà beri, mmuet apu me.

19 Mpurú kà beri ebhen mbónó nti bekà. Ke nchí kà bebéptí menyīñ ebhen mpu yan bekà.

20 Ke mbák nchí kà chi bebéptí menyīñ ebhen mpu yan bekà, eyo étòñ be, sayri sayri, puyě chi me ke nchí kà bò, chí bebú ebhen bechi me anti.

21 Echi ye chi mbò ebhé ndũ nepém ena be mpok méyàñ bekà erítí enyīñ, ebéptí enyīñ ke nchí kà.

22 Nkōñ ebhé Mandem ne nti ena nenkem.

23 Ke ngò be ebhé echak échí ndũ amuet eya ené énù ne nkaysi aya, énkà nòkò be mbak ndũ kesemé bebú ebhen bebhuet ndũ nepém ena.

24 Eya enyu ené éber echa! Chōñ agha ámfere me ndũ betaná nkaysi bekà bebú ane átwò me ne newú?

25 Bakak ámbák ne Mandem mmu ákà nò befuet ndũ enyīñ ene Yesu Kristo Acha ywese áká.

Echi ye be ndũ nkaysi aya, nchí ndũ kesemé ebhé Mandem, ke ndũ nepém ena mbò nkwǎñwan, nchí ndũ kesem ebhé bebú.

8

Enyũ bo bákway bebhak ndu bákōñ Efónó Bedyere

¹ Νένε, γῆ mbi apu anε Mandεm árεm be bo abhen bábháré mmuεt ne Yesu Kristo bákwen manyé.

² Nti achi be, ebhé Efónó Mandεm mmu áchye me nepém ndu nchemε mmuεt ne Yesu Kristo, éféρέ me ndü ebhé ενέ εchye betan beka bebá ebhen βέτω χι ne newú.

³ Bebhé ebhen Mandεm áchyé ntá Moses bébhíkí kway nyaka berεme bhεε ndü bebá ne ntí be ndü nepém ενεε mbə bakwānwan, sébhíkí bhən nyaka betan bebhεε bhə. Mandεm ke ápémé bhεε ndü átó mbən Móywi, ne yí atwó fá amik ne nepémé nkwanwan mmu ákə bebá. Ne ndu atwó enyu yə, akə be bebá bekeperε bhən betan amfäy bho.

⁴ Mandεm ákú nə be beεε bo sépú perε kə chi ndü betan ebhεε babhən mbə enyü bakwānwan bákə, ke sérəbhε kə chí ndu betan abhen Efónó Mandεm, sémbón mbi bebhak chak besí bhi mbə enyü bebhé Moses béyan sémbak.

⁵ Bo abhen bákə chi bebéptí menyin bekonə nepém bakwānwan, bábhεε nti chi ndü bebéptí menyin ebhen nepém bakwānwan néyan. Ke bo abhen bákə chi berítí menyin bekonə enyin ενε Efónó Bedyεε árεm, bábhεε nti chi ndü menyin ebhen Efónó Bedyεε ákónó.

⁶ Mbák mmu abhéré nti ndü menyin ebhen bakwānwan báyan, eyə étwə yi chi ne newú. Ke mbák mmu abhéré nti ndü menyin ebhen Efónó Bedyεε áyan, Mandεm áchye yi nepém ne kpák.

⁷ Mmu anε akaysi chi menyin ebhen bakwānwan báyan beka achí mūmpap Mandεm. Apú septimεt bekonə bebhé Mandεm, ne apú kway beka nə

wáwák.

⁸ Ne bo abhen bákòno chi nepém bakwǎnwan, bápú kway beká menyìŋ ebhen béchye Mandem manák.

⁹ Ke be bápú koŋo nepém bakwǎnwan. Bákòno chi Efónó Mandem tǎndu yi achi ne bhe. Mmu ane Efónó Kristo apu ne yi apú mmu Kristo.

¹⁰ Ke tǎndu Kristo achi ne bhe, yě mmuet eyeka agǔgú ɛti bebú, befónó ebheka bechi nepém, mbonyune Mandem ákú báchi chak besí bhi.

¹¹ Tǎndu Efónó Mandem mmu ákú Yesu Kristo áfú ndǔ newú achi ne bhe, chɔŋ Mandem anká mmuet eyeka ene égú nkwo émpet émbak nepém ndǔ betan Efónó Bedyere mmu achi ne bhe.

¹² Bǔma, enyìŋ echi ene sébhónó beká, ke puyě be sebhɔŋ bekoŋo menyìŋ ebhen bakwǎnwan báyan beká.

¹³ Mbák mmu yweka ánkónó menyìŋ ebhen bakwǎnwan báyan beká, ágú. Ke mbák mǎnkoŋo menyìŋ ebhen Efónó áyan mǎnká chɔŋ mǎmbɔŋ nepém.

¹⁴ Yǎntiki mmu ane ákòno Efónó Mandem achí mmó Mandem.

¹⁵ Efónó Mandem áchyé bhe apú ká mǎmbak basem be mǎmpet mǎmbɔŋ béchay. Efónó Mandem áká mǎmbak bɔ Mandem. Ne ndǔ betan Efónó yǎntiki mmu yweka ábhìŋi yi be, “Èta, Ètaya!”

¹⁶ Eyo ɛtɔŋ be mbɔŋ Efónó Mandem áchem ne bati yese ne áká sendìŋi be sechi bɔ Mandem.

¹⁷ Ne tǎndu séchí bɔ Mandem, chɔŋ sémbɔŋ áfók ane yi ábhàré ntá bǔbhi, ne menyìŋ ebhen Mandem ábhàre ntá Kristo. Mbák sénká béchem mmuet ne

Kristo ndũ εσῶηρι eyi, chῶη sénchem ne yi ndũ keném eki.

Mandem ábhare keném ntáyese

¹⁸ Beyiñi besῶηρι ebhen séghó néne, bépú yěnyiyi ene mmu ákway beyenti ne keném eken Mandem ákḁ chῶη sémbῶη.

¹⁹ Menyiyi ebhen Mandem ághókó menkem ménῶη ne beyä ekwak nywῶp enen yi átῶη kponῶron bo abhen bachi böbhi.

²⁰ Echi nῶ mbῶnyune Mandem ákḁ be menyiyi ebhen yi aghoko mémbák chí ndéndem. Puyě bhῶ ke béyàn bebhak enyu yῶ. Mandem mmu ághókó bhῶ ke ákḁ be émbák nῶ. Ke beri béchí ambi.

²¹ Ne échí be chῶη Mandem amferε menyiyi ebhen yi ághókó ndũ kesem anten menyiyi ebhen békḁ bῶ mémpῶῶ be bῶ nkῶῶ mémbῶη mbi bebhῶη keném mbῶ enyũ bö Mandem bábhῶη keném.

²² Sérinji be menyiyi menkem ebhen Mandem ághókó bétῶη mbῶ ngῶré anε ághòk bebe mpok ándῶsi.

²³ Ne puyě chi ndiere menyiyi ebhen Mandem ághókó ke béghòk bebe, méntonῶ nῶkῶ. Besé babhῶη bo Mandem achyé Éfῶῶ Bedyere mbῶ akap anε mbi ané átῶη be chῶη sémbῶη keném eken kebhuét ambi, sétῶη nkῶῶ, senῶη nῶkῶ be Mandem ansῶt bese amuet mbῶ böbhi. Nῶ chi be anchye bhese mmuet nkῶ.

²⁴ Mandem apémé bhese, mpok sébhàka ntí ne yi. Mpok séghῶ menyiyi ebhen sébhàka ntí aré sépú pere rῶη ambi bebhàka ntí are. Agha ákway bebhàka ntí ndu enyiyi ene yi ánán ábhῶῶ?

²⁵ Ke mbák sébháká ntí ndũ enyiyi ene sebhikire ghó, sérῶη ambi menonῶ yῶ ne ekébhéntí.

26 Echi enyumət be ndu sébhíkí bhəŋ betəŋ menikmæet mbə enyu sébhónó bekm, Efónó Bedyere äkwak bhese. Yimbəŋ ãnikmæet ɛti yese ansək nəkə nsók enyu ene échá enyũ mmu ãnikmæet ne eyəŋónyu.

27 Ne Mandem mmu aríní menyin ebhen bechi bhese anti aríní nkwo nkaysi Efónó Bedyere, mbənyune Efónó Bedyere ãnikmæet ɛti bo Mandem ke äkoŋo chi nkaysi Mandem.

28 Sérinji be yəntiki enyin ene éfákárí ne bhese, Mandem əsət yo ankə bé éntwó ne berin tá bo abhen bákəŋ yi, bo abhen yi ábhíní bekoŋo nkaysi yi.

29 Echi nə mbənyune Mandem anán aríní nyaka böbhi ambi ambi. Ndu echi nə, áyar bó nkwo bekm be mándəp chi mbə Móywi.

30 Ne bo abhen yi áyábhé, abhíní bhə nkwo. Ne akə bo abhen yi ábhíní mámbák chak besí bhi, ne bo abhen yi akə mámbák chak, akə mámbón mbi bebhak ndũ nebhæet kenókó yi ne yi.

Ekəŋ Mandem ne bo abhen bábháré mmæet ne Yesu Kristo

31 Chəŋ sémpet séndem ntiki enyin echak? Mbák Mandem achi ne bhese, agha ákway menu ne bhese ansət awónem?

32 Mandem abhíkí kem nyaka Móywi be ake bhəŋ esəŋəri. Arə yi be ankwak bhese mankem. Təndu yi áchyé nyaka yi ɛti yese, sébhíkí ghə be chəŋ anchye bhese menyin menkem ebhen Efónó Bedyere áchyé?

33 Agha akway berem be bo abhen Mandem ayabhe be mambak abhi bákwen manyé? Mandem ke ákə bhə mámbák chak.

34 Agha ákway berem be mántémsí bhese? Chí Yesu Kristo mmu ágú nyaka ke Mandem akɛ yi apetnsem ndũ nepém ne achi ebhé awónem eywi, ne sayri sayri, ãnikmæet ãti yese ke?

35 Agha ákway beferere bhese ndũ ekɔŋ ene Kristo ábhónó ne bhese? Chí nepém enen nétánjá ke chi esɔŋori? Chí nenyok enen báchyè bhese ke chi nsay? Chí nchébhé nden ke nepá ane bo bápà bhese ke chi newáy ane bo báyanŋ beway bhese?

36 Ëchí mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be,
 “Ëti ye,
 bo báyanŋ beway bhese mpoknkem.
 Básòt bhese chi mbɔ ághónómén
 ane báya berɔŋ beway.”

37 Wáwák! Ndũ menyinŋ ebhen menkem ebhen béfakari ne bhese, Kristo mmu ákónó bhese áchye bhese awónem tontó.

38 Ndínjì be yěnyinŋ épú kway beferere bhese ndũ ekɔŋ eyi. Newú nepu kway bekɛ nɔ. Séchí chí nepém, ne nepém népú kway bekɛ nɔ. Bóángel Mandem bápú kway bekɛ nɔ. Menyinŋ ebhen bébhónó betanŋ amfay bépú kway bekɛ nɔ. Menyinŋ ebhen bechi néne, ne ebhen bétwò ambi bépú kway bekɛ nɔ.

39 Betanŋtí menyinŋ bépú kway bekɛ nɔ. Yè chí mfay, yè chí mmík ápú kway bekɛ nɔ. Ne ndũ menyinŋ ebhen Mandem ághókó menkem ye émot epu kway beferere bhese ndũ ekɔŋ ené Mandem ábhónó ne bhese ãti enyinŋ ene Acha ywese Yesu Kristo áká ndu bekwak bhese.

9

Mandem ayap nyaka bo Israel be mámbák bǎbhi

¹ Με mmũ Kristo nchí řem chi tetep, mpú sénse. Ntĩ ena nkwó nérèm be nchí řem chi tetep, ne Efónó Bedyere árèm chi enyumət.

² Basémé aya me anti tontó ne nti nésòhəri me amem mpoknkem řti bǎmaya, bo Israel, bo etək eya.

³ Yě chí béká newú ka be ntemsi Mandem ambak ne me, ne be yi amfap me ne Kristo mbák eyo ékway bekwak bə mánókó Kristo.

⁴ Báchí bo Israel. Bó ke Mandem ásóré be mámbák bǎbhi. Ntá yap ké yi átónó bediéré bhi. Anyũ nku chi ne bhə. Ntá yǎp ké yi achye bebhé. Bə ké yi atəhə enyũ bo babhəhə bechye yi kenókó ne, ne bó ké yi afyé bariep.

⁵ Bó ke báchi bebhárébhə Abraham ne Aisek ne Jekóp. Ne bábhé Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be átə chi etək eyap. Bábhé yi chi ndũ nnerékerε wu. Yí Kristo, achí Mandem ne abhəhə betan amfǎy menyih menkem. Sémbítí yi mpoknkem. Amen.

⁶ Mpú řem be Mandem ǎnək bebhure bariep amen yi afyé nyaka ne bo Israel. Puyě yěntiki mmu Israel ke achi mmũ Mandem.

⁷ Ne puyě bebhárébhə Abraham mankem ke bachi bǎbhi tetep. Mandem arem nyaka be, “Befuət ntá Aisek ké óbhəhə chəhə bebhárébhə abhen mfyé bariep bechye wə.”

⁸ Ene étəhə be puyě chi bə abhen bábhé mbə yěntiki mmó achak ke bachi bǎ Mandem. Chi bǎ abhen bábhé bekoŋo bariep ami ke Mandem ásóré be báchí bebhárébhə Abraham tetep.

⁹ Bariep Mandem amə ntá Abraham achí nyaka be, “Nkúbhé mpok ane mmíé mbure, chəhə

mpetnsem, ne Sará ambé mómbakanem.”

¹⁰ Mandem abhiki fyε bariεp chi ndiere ne Abraham, ke ne Rebéka nkwo mpok yi achi nyaka ne meniě befak ebhen chi mbi ywεε Aisek afyé,

¹¹ yěndu bə bábhuεt nyaka amem meniε, kekε yě bebú ne yě beri, ndu betəη be Mandem ayàp mmu chi bekoηo nkaysi ane yi ábhónó. Mandem apu yap mmu bekoηo berítí menyih ebhi. Ayap mmu chi bekoηo nebhiηi ane yí ábhíní yi.

¹² Mandem ághátí Rebéka be, “Chəη mǎmbi ántók ane mónkwεn.”

¹³ Echi mbə enyü Ekáti Mandem érəm be Mandem arem nyaka be, “Nkəη Jekóp, ke mpap Isau.”

¹⁴ Ndu echi nə, chəη séndem be yi? Bé Mandem apu chak ndü menyih ebhen yi ákε ke? Wáwák!

¹⁵ Arem nyaka ntá Moses be, “Nchi ghə ntínso ne mmu ane méyan beghə yi ntínso, ntəη berinti ntá ane méyan betəη berinti.”

¹⁶ Echí ye be Mandem apu yap mmu chi bekoηo nkaysi bakwāηwan, ne puyě chi bekoηo betəη ebhen mmu afyé bekε betik. Ayap mmu chi ndu ághə yi ntínso.

¹⁷ Ekáti Mandem érəm be Mandem árem nyaka ntá Mfə Ijip be, “Nkε wə ómbák Mfə be ntón betəη ebha wə amεt enyu ene mmik nkem ághok chəη έti ya.”

¹⁸ Eyə étəη ye be, Mandem ághə ntínso ne yě agha ane yi áyàη beghə yi ntínso, angwót ntí ne mu ane yi áyàη begwət ntí eni.

Mpokófu Mandem əbenti ne mpokófu ághə ntínso

19 Mmũ äkway γε βεβηερ βε, “Tëndu Mandem áyap mbə enyũ nchí rem ne, ndaká yí yi áji γε bho? Neyap ane yi áyap bho apu tən γε mmu ákà chi enyĩn ene Mandem ásət betan ebhi bekə mmu ankə?”

20 Ke wə nkwa, əchí agha bekem epátí ne Mandem? Enyĩn ene ngoko-bete ásóre ntəp aní ékway berem ntá ngoko betě ntəp βε, “Ndaká yí əghókó me chi enyu ene ke?”

21 Ngoko betě ntəp ábhíkí bhəj betan amfay ntəp ndu bekə mbə enyũ yi akəjə ne ntəp ane yi aghoko? Apú kway menyəbheri ntəp ansət mbək aní ete ene bábhəere nyáná ndũ βepa, ansət ntəp ácháκ ani ete ene bákə menyĩn ne γə manywəp ankem-ε?

22 Echi enyumət ne enyĩn ene Mandem ákú. Ayən nyaka βε bə mándíní βε yi əbè nti mpok bo bákú βebú ne βε ábhəj betan bétəmsi bə βebú. Ke abhəj βeyə ekébhéntí ne bo abhen yi aghoko.

23 Mandem ákə nyaka nə βetən enyũ yi ábhəjə βeyə keném ne enyũ áchye bhese mbək keném eki. Atóntí nyaka bhese ambi ambi βε sémbón mbi βechwe ndũ nebhet kenókó yi.

24 Ne séchí bo abhen Mandem ábhíní. Abhíní bho, puyě chi ndiere bo Israel ke abhen bápú bo Israel nkwa.

25 Echi mbə enyu ekáti ndemekepinti Hoseya érəm βε Mandem arem nyaka βε, “Bo abhen bapu nyaka ‘Bəbha’ chəj mbiní bhə βε bəbha. Ne abhen mbíkí kəj nyaka, chəj mbiní bhə βε ‘Abhen ekəj.’

26 Ne nkúbhé nebhet ane ngati nyaka bhə βε, ‘Bə bápú bəbha’, aré chəj Me Mandem mmu nchí nepém ndem βε, ‘Bəchi bəbha.’ ”

27 Aisáya ndemekεp̄inti Mandem arem nyaka ěti bo Israel be, “Yĕndu bo Israel baya mbɔ ěsíεp ene εchi angəkɔ manyu, Mandem āpeme chɔŋ chi bāru bhap.

28 Chɔŋ Mandem antwó, antán bo fá amik, yi ke chɔŋti mpok, ndak amay.”

29 Ne mbɔ enyu Aisáya areme nyaka be chɔŋ emfakari, “Mbɔ Mandem Acha betan menkem abhíkí nan̄a r̄ɔ nyaka mbɔk bho amem manerĕket ayese mbɛ sémay mankem mbɔ b̄ɔ Sódóm ne abhen Gomóra.”

Bo Israel bábhíkí noko nyaka Mbok Ndíndí

30 Chɔŋ séndem be yi ěti barak anε? Enyih ene sérèm chi be bo abhen bápú bo Israel, bábhíkí fyε nyaka betan ndu beyan mbi bebhak chak besí Mandem. Yĕ nɔ, bábhak chak besí Mandem bef̄uεt ndũ neka enen bábhóŋó ne Yesu.

31 Ke bo Israel, bo báfyé nyaka betan ndu bebhure bebhé, be mámbák chak besí Mandem, beka nɔ eyɔ ébhak chi ndéndem.

32 Eyɔ ébhak chi ndéndem ndaká yí? Nti achi nyaka be bɔ bákù nyaka berítí menyih ndu menu bebhak chak besí Mandem, eka bɔ kebɔŋ neka ne Mandem be yi anka bɔ mambak chak. Echi nyaka mbɔ be bo Israel báchih̄tí nekwén ndũ ntay enen nekwáy beka mmu ankwen.

33 Echi mbɔ enyu Ekáti Mandem érèm be Mandem arem nyaka be, “Ghó ká, nchí bhureε ntay etok Síon enen nékù chɔŋ bo mánychih̄tí nekwén. Ntay enɔ chi setárébhé esen sékù bo mánkwen ěti yi. Ke mmu anε ánókó yi, apú bhɔŋ chɔŋ ntíanwóp.”

10

¹ Bõma, enyiyi ene mǝyan ne nti ena nenkem, nník nõkõ mmuet ãti bo etok Israel chi be Mandem ampeme bhõ.

² Nchí kway bete bhõ ntisiẽ be bõ báfyè betan bekoño Mandem, ke bábhíkí riñi mbõñ mbi ane tetep.

³ Bábhíkí riñi enyu Mandem ákù bo mámbák chak besí bhi. Mánù chi bekũ wap mbi ane bõ babhak chak besí bhi. Ekũ bábhíkí ka mbi ane yi ákù bo mambak chak besí bhi.

⁴ Kristo ákũ be bebhé ebhen Mandem áchyé nyaka ntá Moses bekepere bhõñ betan, bé yǝntiki mmu ane ánökó enyiyi ene Kristo akũ ntá yi ámbák chak besí Mandem.

Mandem ãpeme yǝntiki mmu ane ánökó Yesu

⁵ Moses asiñ nyaka be mmu ane áyan bebhũre bebhé Mandem be ambak chak abhõñ bebhũre bebhé menkem ke ambõñ nepém.

⁶ Ke enyiyi ene Ekáti Mandem érèm ãti enyũ mmu ane ábhák chak besí Mandem ndũ yi ásíkí nti ne Yesu chi be, “Ké bhép mmuet be, ‘Chõñ agha ankó amfay?’ ” [Nõ chi be mmu abhõñ chõñ beko amfay, ansõt Kristo, ansep fá amik ne yi.]

⁷ Ké bhép ye mmuet be, “Chõñ agha ansep amik ndu etókó bawú?” [Nõ chi be, “Mmu abhõñ chõñ besep andak amik ndũ etókó bawú bekũ Kristo ampetnsem ndũ nepém.”]

⁸ Ekáti Mandem érèm chi be Eyoñ Mandem chi enyiyi ene bãkway beriyi. Chi enyiyi ene mánán bãrémé ne echi amem batì yeka. Bãkway menoko

yə ndu yó echí amem manyu yeka ne chi nkúbhé Eyon ére ke séghàti bho.

⁹ Mbənyune mbák mmu andem kponoroŋ be Yesu achi Acha, ne anoko amem ntí eni be Mandem akɛ nyaka yi áfú ndũ newú apetnsem ndũ nepém, Mandem əpeme yi.

¹⁰ Echí nɔ mbənyune, mmu ane ánókó Yesu Kristo ne ntí eni, Mandem əkú yi ámbák chak besí bhi. Ne mbák ándem kponoroŋ be Yesu Kristo achi Acha, Mandem əpeme yi.

¹¹ Echí mbə enyu Ekáti Mandem érəm be, “Apú rɔ yě mmu ane ánókó yi ambəŋ ntíanwóp.”

¹² Yě mmu achi chi mmu Israel, ye apú mmu Israel, ewupsi épú aré. Nkúbhé Acha áre amət ke achi Acha bð mankem. Ne yi əchyè beyə áfók ntá yəntiki mmu ane ənikmɛt ntá yi.

¹³ Echí mbə enyu Ekáti Mandem érəm be, “Yě agha ane ənikmɛt ntá Mandem Acha be ankwak yi, Mandem əpeme yi.”

¹⁴ Ke ná bo bákway menikmɛt ntá mmu ane bó bábhíkí noko? Ne ná bákway menoko mmũ ane babhikire ghók ɛti yi? Ne ná bə bákway beghok ɛti mmu wu mbák yě mmu abhíkí ghati bhə menyin ɛti yi?

¹⁵ Ne ná bo bákway beghati Mbok Ndíndí mbák bábhíkí to bhə? Echí mbə enyu Ekáti Mandem érəm be, “Maŋák əya ɛti bo abhen bekak ebhap bəpəkɔ bə be mándək mángati bho Mbok Ndíndí!”

¹⁶ Ke puyě bð mankem abhen bághókó Mbok Ndíndí ke báká yó. Echí mbə enyu Aisáya areme be, “Acha, agha ánókó enyin ene séghátí bhə?”

17 Echi ye be mmu āghok ke anoko, ne mpok bāghàti bho ěti Kristo, bo bāghòk Mbok Ndíndí.

18 Ke mbõη enyih bebhep. Bo Israel, bābhíkí re ghók Mbok Ndíndí ěti Kristo ke? Bāghok. Echi mbõ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Eyoη ene básóré béghátí bhõ mbok, ékõ eghaka yěntiki nebhuet fá amik, yě chí ndũ bebhak ebhen bésábhé nekõ tontó.”

19 Ke nchí bhep be, bo Israel bābhíkí jwi nyaka mmem ke? Bájwimem mbõnyune Mandem árèm mbõ enyũ Moses ásíñí be, “Chõη nkũ māmboη mpabhamík ne bo abhen bābhíkí bhõη etøk. Chõη nkũ batí ámbé be amem ěti bõ betøk bechak abhen bachi bechihĩ bho.”

20 Ne Aisáya arem nyaka nkwo kebhõη becháy be, Mandem arem be, “Bo abhen bápú yaη nyaka me bāghó me. Ntõη mmuēt ntá bo abhen bápú bhep me.”

21 Ke ěti bo Israel, Mandem arem be, “Nywõp nenkem, nsá amõ, nník nõkõ mmuēt be mámpetnsem ntá ya, ke bõ bátõη chi netañánti. Bõbhen bákà chi eyap enyu.”

11

Mandem āghò bo Israel ntĩnso

1 Nchí bhep ye be Mandem aguer bo Israel ebhi ke? Wáwák! Membõη nchí mmu Israel ne ebhárémõ Abraham ne mfũ ndũ nneréket amõt ane Benjamin achí chi-mbi.

2 Mandem abhíkí guer bõbhi abhen yi áyábhé te ndũ nebhõnet ebhi. Bābhíkí riñi enyih ene Ekáti Mandem érèm ěti ndemekerĩnti Eláija ndu yi ághàti

nyaka Mandem menyin, anji nako bo Israel? Yi arèm nyaka be,

³ “Acha, bo abhen bawáy baremé kepinti bhe ne mámokoti bebhak ebhen séchyè wò akap. Me awánti ke ndóbbhé ne báyañ beway me nkwo.”

⁴ Mandem akémé nyaka yi be yi? Akeme yi be, “Mbáré bo nka tándramot (7000) abhen bábhíkí níkmæet ntá mandem nsé ane bábhinji be Bál.”

⁵ Echi enyumot echon. Bãru bo bachi ndũ nkwo bo Israel abhen Mandem áyábhé ãti berĩndu ebhi.

⁶ Ne mbák ayap bho chi ãti berĩndu ebhi, no chi be, abhíkí yap bho ãti enyin ene bo báká. Mbó ayap bho chi ãti enyin ene báká, mbu épú be akà bo beri ndéndem.

⁷ Eyo éghàti bhese be yi? Chí bé bo Israel bábhíkí ghó nyaka enyin ene bo báyañ. Bãru bho abhen Mandem áyábhé ke bágó nyaka yo. Mbák chí báchák, bágwot nyaka bati yap amem

⁸ mbó enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Mandem akũ bo báké rinji enyin, áchye bho amík ane ápú ghó mban, ne batú ane apu ghok mban, ne no ke bo bachi kpate echon.”

⁹ Debhít nkwo árem nyaka be, “Menyinyinie bhap mémbák nta ene ékèm bo, mémbak enyin ene ékà mándinji nekwén enen bákwéné, be Mandem ántémsí bho.

¹⁰ Eri be amík ágiri bho be báké ghó mban, ne bé esonari ényíré bho amik mpoknkem.”

¹¹ Mpet nchí bhep ye be, mpok bo Israel báchinjtí nekwén, bákwén ndak ámay ke? Wáwák! Ke ãti bebú bhap, bo abhen bápú bo Israel, bábhõñ mbi ane Mandem ápeme bho. Mandem akũ no be bo

Israel mámbónj mpabhamík ne bo abhen bápú bo Israel, bé Mandem ampeme bhə bo Israel nkwo.

12 Tëndu bebú bo Israel békú Mandem áyéré bo abhen bápú bo Israel, ne tëndu bo Israel bákwené beku enyiŋ ene Mandem áyàŋ nyaka be mánku, eyo ékú Mandem ayet bo bachak tontó. Chəŋ Mandem apú chye mbōŋ beyă áfók ane áyá áchá ntá bo bachak mpok ane bo Israel mankem bápətnsem ntá yi ke?

Enyu Mandem ápémé bo abhen bápú bo Israel

13 Néne, nchí rem ntá yeka bo bápú bo Israel, tëndu nchí münto ntá yeka, bé mpú sət betik ebha mbə ndaká ntok,

14 ndu nchí yaŋ be bō etək eya mámbónj mpabhamík, mánjaŋ bebhak mbə bhe. Eyo ékwáy beku be mbək eyap mántíknssem ndü bebú bhap be Mandem ámpémé bhó.

15 Tëndu negúép ane Mandem ágúebhé bo Israel ebhi ákú be bo abhen bápú bo Israel mámbónj mbi bebhak ndü keməre ne Mandem, mpok Mandem apet asəre bo Israel aməet, chəŋ eyo énkwak ná? Chəŋ énkú be bawú mámpətnsem ndü nepém ke?

16 Mbák mánkú bret, mánchyé ane báyámbi bákú ntá Mandem, nə bret achak nkem achi bret Mandem nkwo. Ne mbák bakanjánək achi ntá Mandem, nə batábhénək eyo nkwo achi chi ayi.

17 Mbák mámkrót mbək batap ənək ólif mámfere ndü ənək ene bápí, mánsət ye batap ənək ólif ene bábhíkí pi mambat ambi-ənək ene bápí, nə nenyíé batap ane bábháré néfù chi ndü ənək ene bápí. Bo

Israel abhen bápú bo Israel báchí mbə batap enək ene bábhíkí pi.

18 Báké yon ye mmuet ne bo abhen bachi mbə batábhénək ane bákpót bágúébhé ebhi. Mbák báyòh mmuet, báké ghəkəntik be puyě be ke bákémé bakan enək. Bakan enək ke ákémé bhe tēndu bāchi chi batábhé enək.

19 Bákway berem be, “Mandem aféré nyaka mbək batábhénək be ambat bhesē ndu enək.”

20 Echí tetep. Mandem aféré nyaka batap enək mbənyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. Mbák chí be bho bāpu bo Israel, bāchi batábhénək chi ěti bābhónó neka ne Yesu Kristo. Báké yon ye mmuet. Cháy ká Mandem.

21 Bák ká nə mbənyune tēndu Mandem aféré nyaka mbəh batábhénək ene bapi, chəh amferē be bho bábhárébhat nkwo mbák bābhíkí noko.

22 Ghə yeka ndū Mandem are bhəh berinti ne ndū yi achi kíkírík nkwo ne bo. Achí kíkírík ne bo abhen bákwéné ndū bebú. Ke ntá yeka, átəh berinti mbák mändək ambi beka mbə enyū yi áyàn. Mbák épú nə, ákpət be nkwo amferē ndū enək.

23 Ne mbák bo Israel mángúpsí bati yap mánoko Mbok Ndíndí ěti Yesu, Mandem əsət bhə ankə be mámpet mambak batábhénək ene bapi. Yi abhəh betəh beka nə.

24 Mbák Mandem aféré be bo abhen bápú bo Israel ndū enək ólif ene bábhíkí pi abhat ndū ene bápí, mbák yi ákway beka enyih mbə eyə, nə echí mandú enyih ntá yi bekeme bo Israel ndū nebhet ane achi nyaka awap, tēndu bə ke bachi mbəh batap enək ólif ene bapi.

Mandem āghò bõ mankem ntinso

²⁵ Bõma, m̄eyan mändin̄i enyih ene echi bhésé bhésé keka mänkaysi be bābhōn beyā kebon. Echi be bo Israel abhen bāgwóré nyaka bati yap bápú gwot chōn yō mpoknkem. Ebhak chōn chi kpatε beghaka mpok anε mpāy bo abhen bápú bo Israel, abhen Mandem áyábhé, mánoko.

²⁶ Enán̄j ém̄fákárí enyu eyō, Mandem āpeme bo Israel mankem. Echi mbō enyū Ekáti Mandem érēm be,

“Chōn mmu amfú etōk Sión anε āfere bo Mandem ndū esōhōri.

Chōn yi amfere epih bébyak Mandem am̄et bebharébhō Jekóp.”

²⁷ “Mpok mféré bebá bhap, chōn ene embak

mbō enyū nyú nyaka nku ne bhō.”

²⁸ Bo Israel bachi bõmpap Mandem mbōnyune bābhíkí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. Efakari nō ěti yeka bo bápú bo Israel be mbi ámbák Mandem ámpémé bhe. Ke bo Israel bāchí mam̄ere Mandem mbōnyune yi anán̄j ayap nyaka bhō ěti bachĩmbi bhap.

²⁹ Echi nō mbōnyune mbák Mandem ayap mmu ne ayet yi, apú pere wupsi ntí eni ne mmu wu.

³⁰ Ndū mpok anε áf̄éré ansem, be bhō bápú bo Israel bātān̄ nyaka ntí ne Mandem, ke néne, Mandem āghò bhe ntinso ěti netajánti bo Israel.

³¹ Enyumot ke echi be néne, bo Israel bātān̄ ntí ne Mandem be nkúbhé mbō enyū yi āghò bhe ntinso, ángó bó nkwo ntinso.

³² Mandem aró bo mankem m̄anchwe ndū kenōn ěti netajánti enap be yi angō bhō mankem ntinso.

Sémbítì Mandem

³³ Ghó ká, Mandem achik achá! Neriñíndak eni neyá néchá, ne aríní yěntiki enyih. Yě mmu apu kway berih enyũ nkaysi ayi áchí Yě mmu apu rih enyũ yi ákà menyih.

³⁴ “Agha aríní enyih ene Acha ákàysi? Agha ánán áchí nchye maníé ntá yi?” *

³⁵ “Agha ánán áchyé Mandem enyih ené yi áyàn Mandem ankeme yi yó?”

³⁶ Yi ke aghoko menyih menkem ne menyih menkem bechi chi ndũ betan ebhi, ne menyih menkem bechi chi ndũ bechye yi kenókó. Sénchíe yi kenókó mpoknem. Amen.

12*Mũnkwo abhəy bechye mmuet ntá Mandem*

¹ Bǎma, ndu echí mbə enyũ nchí rem nǎkə, ne ɛti ntínso Mandem ne bhese, nchí kwen be bekak berem be mǎnchye mmuet eyeka enkem ntá yi mbə akap ane achi nepém, ne nyáná, ne ane yi akəŋə. Eyə ke echí esayri mbi bechye Mandem kenókó.

² Bǎké koŋə ekakáneko ené bǝ mmik. Dó ká Mandem ángúpsí nepém eneka. Akà nə ndu áchyè bhe nkaysi nkə. Eyə ékà mǎndih enyih ene Mandem áyàn. Yó éri, yó ke échyè yi maŋák, ne yó ke éri échá ndũ yěntiki mbi.

³ ɛti berĩndu ebhen Mandem átónjó me, nchí rem ntá yeka mankem be yě mmu ake sət mmuet yi mbə be achá enyũ mmu yi achi. Ke ámbón chi nkaysi

* **11:34** Echi mbə enyu básíní amem ekáti Aisáya 40.13 ne amem Job 41.3.

ane achi chak ěti enyu ene yi achi, békónó enĭ neka enen Mandem áchye yi.

⁴ Echi nkúbhé mbɔ mm̄et nkwā ane achi amot, yĕ nɔ, abhón̄ beyă berókóm̄et ne yĕntiki epókóm̄et ebhɔ̄n ebhi betik.

⁵ Enyu eyɔ ke echi ne bhese. Yĕndu séyá, séchí mbɔ mm̄et amot mbɔnyune séchem mm̄et ne Kristo. Yĕntiki mmu achi ne bati nkúbhé mbɔ enyũ yĕntiki epókóm̄et echi ne bechak.

⁶ Mandem achyé yĕntiki mmu yeſe ayi akap bekoŋo berĭndu ebhi ne bhese. Yĕntiki mmu ánkɔ ye ebhi betik ne aywi akap. Mbák Mandem achyé mmu akap berem kepĭnti mmu wu abhɔ̄n bekɔ nɔ bekoŋo enyu ene yi anoko Mandem.

⁷ Mbák Mandem achyé mmu akap bekwak bho, ánkwāk bho. Mbák chí akap betɔ̄n bho, ántón̄ bho.

⁸ Mbák mmu abhɔ̄n chi akap befye bo nti, eri yi ankɔ nɔ. Mbák mmu ábhón̄ akap bechye bo menyin̄, ánkɔ nɔ ne awó fúú. Ne mmũ ane ábhón̄ó akap bebhak mũnti, ánkém bo abhen bachi anten yi sayri. Ne mmũ ane ábhón̄ó akap betɔ̄n bo berĭnti, ánká nɔ ne maŋák.

⁹ Kón̄ ka bati ne ekɔ̄n ené tetep. Pap ka barak abúabu. Kém ká sayri yĕntiki erítí enyin̄.

¹⁰ Kɔ̄n ka bati mbɔ bŏ nnereket Mandem. Bón̄ ká beyă ekwak ndu bechye bati kenókó.

¹¹ Fíe ká betɔ̄n ndu bekɔ betik, băké bhak babhɔt. Kɔ̄ ka betik Yesu Acha ne bati ayeka ankem.

¹² Bón̄ ká maŋák ndũ menyin̄ ebhen băbháká nti aré be Mandem ankɔ ntá yeka. Bón̄ ká ekébhéntí ndũ mpok esɔ̄n̄ori. Ník nókó ká mm̄et mpoknkem.

13 Kwak nókó ká bo Mandem abhen eyap épú, mǎnsyεpti nǎkǎ mankwǎ amem beket ebhekǎ sayri.

14 Mbák bo báchyè wǎ εσθηori ěti ǎchí nkoŋo Yesu, níkmǎet be Mandem anjet bhǎ. Ké rem be eyak embak ne bhǎ. Ník chí mmǎet be Mandem anjet bhǎ.

15 Nǎk ka ne bo abhen bábhǎjó maŋǎk. Dí ká ne abhén bachi ndǔ nedí kebho.

16 Bǎk ká eyǎŋ émǎt ne bati. Bǎké yon mmǎet, fyé ka mmǎet ne yě chí bo abhen bǎpú yěnyiyi. Bǎké kaysi be bǎriŋi yěntiki enyiyi.

17 Bǎké keme bebú amfay bebú. Káysí nókó ká bekǎ chi menyiyi ebhen beri besí bo mankem.

18 Yěntiki mmu yweka abhoŋ bekǎ yěntiki enyiyi ene yi ákway bekǎ be ambak kpák ne bo mankem mpoknkem.

19 Abhen ekǎŋ, yě mmu yweka áké keme kémbé. Dǎ ká Mandem antemsi mmu ane ákú nti bebú mbǎnyune Ekáti Mandem érém be Mandem arem be, “Me ke mbǎjó békéme kémbé. Me ke nchí kap mmu ndǔ enyiyi ene yi ákú.”

20 Enyiyi ene bǎbhǎjó bekǎ chi bekoŋo enyiyi ene Ekáti Mandem érém be, “Mbák nsay ǎnù mǔmpap aywe, chyε yi nenyíé. Mbák manyier ákwák yi, chyε yi manyier ányú. Mbák bǎkù nǎ, ébhak mbǎ be bǎtǎ kεfikisiŋ ngó anti mǔmpap aywe, ne eyǎ ékù mǔmpap ámbǎjó ntíánwǎp.”

21 Bǎké rǎ barak abúabǎ ambhoŋ betan amfǎy yεka. Kǎ nókó ká chi beri be, mǎmbhoŋ betan amfǎy barak abúabǎ.

13

Yěntiki mǔnkwǎ abhoŋ beghok bǎbati bhi

1 Yěntiki mmu yeka abhəŋ beghok bōbati mbənyunε Mandem ke áyàp mmu anε ákəm etək ne yi ke afyé abhen bachi néne.

2 Ndũ échí nɔ, mmũ anε átàŋti ne bōbati átàŋti ne bo abhen Mandem afyé be mankem etək. Bo abhen bákà nɔ bábhiŋi chi ntemsi amuet.

3 Mmu anε ákà berí ábhíkí bhəŋ becháy bōbati. Bo abhen bákà bebéptí menyiŋ bábhəŋ bebhəŋ becháy. Mbák ðyàŋ be óké bhəŋ becháy ne bōbati, bák mmũ anε ákà menyiŋ ebhen bechi chak. Mbák ðkà nɔ, bōbati bábhəŋ maŋák ne wɔ.

4 Mũnti etək ákà chi betik Mandem ndu bekwak bhe. Ke mbák ðkà bebéptí menyiŋ, əbhəŋ béchay yi mbənyunε betəŋ ebhen yi ábhəŋó bépú ndéndem. Mandem achyé yi betəŋ chi be antemsi nɔkɔ bo abhen bákà bebéptí menyiŋ.

5 Mmu abhəŋ ye besεpti mmuet ntá bōbati. Ne mmu áké kɛ nɔ chi ndu ácháy be Mandem akε kɛ bo mántemsi yi. Ntí achak achi be ntĩ mmu néghàti yi be eri be kɛ nɔ.

6 Chi ěti yɔ ke bächyè nkwɔ nkábhénti. Bōbati bákà chi betik Mandem ndũ yěntiki enyiŋ ene bɔ bábhəŋó be kɛ.

7 Chié yé ka yěntiki mũnti enyiŋ ene bábhəŋó bechyε yi. Mbák chi nkábhénti ke mmu ábhəŋó bechyε, áchyé. Mbák chí nkáp anε mmu ábhəŋó bechyε ndũ menyiŋ ebhen yi ábhəŋó, ánkə nɔ. Mbák mmu abhəŋ besεpti mmuet ntá achak, ánséptí mmuet ntá yi. Ne mbák mmu abhəŋ bechyε kenókó ntá achak, áchyé yi kenókó.

Bōnkwɔ bákəŋ bati

8 Bǎké kem mmu barem ke kwɔ. Barǝm amen bǎbhónó berɔŋ ambi bekem bo chi amen bekɔŋ bɔ. Mmu ane ákón bo ábhure bebhé Mandem menkem.

9 Bebhé Mandem bérɛm be, “Ǿké kwɛn berwɔp” ne, “Ǿké way mmu” ne, “Ǿké ghep aghɛp” ne, “Ǿké fyɛ amík ndũ enyini mmu achak.” Ebhé ɛmɔt ɛpókó ebhen menkem ne bechak nkɔɔ. Ne ebhé ɛyɔ ɛrɛm be, “Kɔŋ nti nkɔwǎ mbɔ mmɛt ɛye.”

10 Mmũ ane ákòŋ bo apú kɛ bhɔ bebhé. Enyu ɛyɔ ke ɛchi be bekɔŋ bo chi bebhure bebhé menkem.

11 Ndu berɔŋ ambi, bǎriŋi mpok ane sechi aré néne. Mpok ménéme ndũ kenó akway mbonyune mpok ane Mandem ánaŋa bereme bhese achí kekɔwɔt néne achá mpok ane sébho nyaka menoko Yesu Kristo.

12 Beti ménan bɛfɛt, ne nywɔp nebho beyi. Séndó ye menyini ebhen bo bákà amem ejuri, sénsɔt menyini nenu ebhen sébhónó menu ne bhɔ ne nywɔp ámfay mbɔ bo abhen mánan báfú ndũ ejuri.

13 Sémbón ɛrítí ekakáneko mbɔ bo abhen bákò ne nywɔp ámfay. Séké chwe ndũ bepǎ ebhen bo mányù mmém mánkwen, ne mámbɔ barak ɛpúsí. Ne séké fyɛ mmɛt ndũ baraká kebure ne barak ɛpusi achak. Séké chwe ndũ bétáná, ne mpabhamík.

14 Ke dǎ ká Yesu Kristo Acha ámbɔŋ betan ndũ nepém eneka enyu ené bo báyiŋi bhe mándiŋi enyu mmu yi achi mbonyu bayiŋi mmu mandini nden ane yi afyé amɛt. Ne bǎké chyɛ mbi ntá bepǔ menyini ebhen nepém nkɔwǎŋwan nɛŋwàka be bo mánkɛ.

14

Bõnkwə báké byak ne báké ji batì

¹ Sõt ka bõnkwə abhen bábhíkíre senε ndũ baraká Mandem amæet. Ke báké kém epáítí ne bhə ɛ̀ti ayap nkaysi.

² Sénsõt ndaká nenyie menyie. Mmũ amət ákway menoko be yěntiki enyiyi ɛ̀ri menyie. Achák anε ábhíkí senε ndũ baraká Mandem andem be yí ányie chi nenyié enen bákwanjá.

³ Mmu anε ányie yěntiki enyiyi áké byak anε apu nyie mbək menyiyi. Ne mmũ anε apu nyie mbək menyiyi áké ji anε ányie yěntiki enyiyi mbənyune Mandem aka yi.

⁴ Ɔchí agha beji mmǒbetok mǔchak? Mmu anε akway berem be mmǒbetok akə sayri, ne yě chi ebúbə, chí chi-betik aywi. Mmǒ betok apú kwen mbənyune Acha abhǒn betan bekə yi ánté sené.

⁵ Mbək bo básòt mbək manywəp be acha achak. Bachak básòt manywəp ankem be achi enyumót. Ɛ̀ri mbǒn mmu angə be enyiyi ene yi ákàysi amem ntì eni echi chak.

⁶ Bo abhen básòt mbək manywəp be acha achak bákə nə chi bechye Acha kenókó. Mmũ anε ányie yěntiki enyiyi ákə nə chi bechye Acha kenókó, tɛ̀ndu áchyè Mandem bakak ke anyie yə. Ne mmu anε apu nyie yěntiki enyiyi ákə nə chi ndu áyan bechye Acha kenókó nkəwə ne áchyè bakak ntá Mandem.

⁷ Yě mmu apú nepém be achi ndũ mmæet yi. Ne yě mmu apú gu be achi ndũ mmæet yi.

⁸ Mbák séchí nepém, chí be sénchíe Mandem kenókó. Ne mbák ségù, ségù chi be sénchíe Mandem

κενόκό. Ndũ εchi nɔ, ye séchí chí nepém, ye ségù gu, séchí chí awɔ Mandem.

⁹ Ετιγɔ kě Kristo ágú, ápétnsem ndũ nepém be ambak Acha ntá bo abhen báchí nepém ne abhen bágú.

¹⁰ Ndu εchi nɔ, ndaká yí ójì ntì mũnkwɔ ěti menyih ebhen yi ákà? Yě chí wɔ nkɔwɔ, ndaká yí óbyàk ntì mũnkwɔ ndũ yi ábhíkí ka beka yěntiki enyih ene ókà? Chɔh beɛe mankem sɛnte ndũ manyé besí Mandem.

¹¹ Εχί mbɔ enyũ Ekáti Mandem érɛm be, “Acha árem be,

‘Nkúbhé mbɔ enyu εchi tetep be nchí nepém, enyu eyɔ ke εchi tetep

be yěntiki mmu abhɔh betep mánén besí bha.

Ne yěntiki mmu abhɔh berem

ne nnyu ywi be, Me Nchí Mandem.’ ”

¹² Εchi ye be yěntiki mmu abhɔh bete besí Mandem andem yěntiki

enyih ene yi ákú.

Mũnkɔwɔ akε kɔ ntì ankwɛn ndũ bebú

¹³ Séké pεε ji ye batí bɔnkɔwɔ, ke enyih ene eri chí be báke ka yěnyih ene ekway beka ntì mũnkɔwɔ ankwɛn ndũ bebú.

¹⁴ Ndũ báchémé mmɛet ne Yesu Acha, membɔh ndíní sayri be ye nenyíé népú enen nepu pépép besí Mandem. Ke mbák mmu ánkáysí be mbák nenyíé nepu pépép, nɔ népú bhak pépép ntá yi.

¹⁵ Mbák enyũ enyih ene wɔ ónyíe échyè ntì mũnkɔwɔ esɔhɔri, nɔ ɔpú pεε ka menyih ne ekɔh. Ŷké rɔ enyũ nenyíé enen ónyíe néntwɔ ne ménémé

ntá nti mǔnkwə mbənyunε Kristo agu nyaka ɛti yi nkwo.

16 Ɔké rə be enyiyi ene ókáy sí be eri éndóp chi enyiyi ene bo básòt berem ebábu ɛti ye.

17 Nném enyiyi ntá bo abhen Mandem achi Mfə wap puyɛ chi nenyíé menyie ne mmem menyu. Nném enyiyi chi bebhak chak besí Mandem, ne bebhak kpák ne bati, ne bebhəŋ maɲák amen Efónó Bedyere áchyè.

18 Mbák mmu ákù betikí Kristo enyũ eyə, Mandem əbhəŋ maɲák ne yi, ne bo bárəm be yi ákù sayri.

19 Ɔri ye be sémfyé betan ndu beku menyiyi ebhen békù sémbák kpák ne bati, ne be sémfyé betan beku menyiyi ebhen békwák batí bənkwo mango ndu neka enen bábhəŋó ne Mandem.

20 Ɔké chəŋti betik Mandem ɛti nenyíé. Yəntiki nenyíé chi enyiyi ene bo bákway menyie. Ke epu chak mbák ónyie menyiyi ebhen békù bati bənkwo mǎnkwen ndũ bebú.

21 Echi chak be óké nyie nnya, ne be óndó menyu mmém, ne be óndo beku yəntiki enyũ enyiyi ene ekway beku nti mǔnkwə ánkwen ndũ bebú.

22 Enyiyi ene ókáy sí ɛti barak ane, dš yə ényíŋí chí wə ne Mandem. Ɔri echa ntá mmu ane áríŋí be enyiyi ene yi ákù echi chak, ne nti eni nepu səŋəri yi amem ɛti enyiyi eyə.

23 Mbák mmu əmákati nenyíé enen yi áyən menyie, yɛ nə, andək ambi anyíé nó, nə abhəŋ bekwéné besí Mandem ne ntí be ányie nenyíé enen yi ábhíkí noko be echi chak be yi ányíé. Mbák mmu ákù enyiyi ene yi anoko be epu chak, nə áká bebú.

15

Bõnkwə mánkə mēnyīŋ ebhen beḍi sayri nta bõ bachak

¹ Bese bho séséné ndũ neka enese, sébhəŋ bekwak nəkə bo abhen bábhíkíre sene ndũ neka enap ne Mandem. Séké kə nəkə chi ndiere mēnyīŋ ebhen béchyé mmuet eyese maŋák.

² Yěntiki mmũ ywese abhəŋ bekə enyīŋ ene ékà bõnkwə mámbóŋ maŋák ndũ bekwak bhə be mángó ndũ neka enen bábhəŋə ne Mandem.

³ Kristo abhíkí kə nyaka chi mēnyīŋ ebhen béchyé yimbəŋ maŋák. Ke éfákári ne yi mbə enyũ Ekáti Mandem érəm be, “Nsək ene bo abhen básəkwəti nyaka wə ékwen me amuet.”

⁴ Yěntiki enyīŋ ene echi amem Ekáti Mandem básīŋ yə chí ndũ betəŋ bese mēnyīŋ ěti Mandem be sémbəŋ ekébhéntí ne be mémfyé * bhese nti. Eyə enkə ye sémbaka nti be chəŋ bariəp Mandem amfú tetəp.

⁵ Měnikmuet be Mandem mmu áchyè ekébhéntí ne afyé bho nti, ánkwák be mámbak eyəŋ émət ne bati bekoŋo eriŋ ené Yesu Kristo áró,

⁶ bé bě mankem mánychyé nókó kenókó ne eyəŋ émət ntá Mandem mmu áchí chi Yesu Kristo Acha ywese.

Mbok Ndíndí achi ntá bõ mankem

⁷ Sət nókó yé ka yěntiki nti mũnkwə nkúbhé mbə enyũ Kristo ásóré bhe. Eyə ékà bo mánychyé Mandem kenókó.

⁸ Nchí ghati bhe be Kristo áká nyaka mmuet eyi mũbetok ntá bo Israel ndu betəŋ bhə be Mandem

* 15:4 15.3, ghə Ekáti Bakway 69.9.

ǎbhure bariεp ami amen yi afyé nyaka ne bachĩmbi bhap.

⁹ Akε mmuεt yi mmǎbetok be bo abhen bápú bo Israel mánchye nǎkǎ Mandεm kenókó mbǎnyune yi ághó bhǎ ntĩnso. Echi mbǎ enyu Ekáti Mandεm érεm be,

“Ndu échí nǎ, chǎη ndεm ye

néntí bo abhen bápú bo Israel be, wǎ ǎchí Mandεm.

Chǎη nkway nǎkǎ bakwáy ndu bébíti wǎ.”

¹⁰ Ekáti Mandεm εpet érεm ndũ nebhuet achak be,

“Bě bhǎ bápú bo Israel, ηák ka ne bo Mandεm”,

¹¹ ne ndũ nebhuet achak amεm Ekáti Mandεm yó épét érεm be,

“Bě mankem abhén bápú bo Israel, bǐtí

nókó ka Acha.

Bo mankem, bǐtí nókó ká yi.”

¹² Ne Ekáti Mandεm εpet érεm be ndεmekεpǐnti Aisáya arem nyaka be,

“Chǎη ebhárémǎ Jése antwó.

Atwǎ bebhak Mfǎ ntá bo abhen bápú bo Israel,

ne chǎη mámbaka ntí be yi ampeme bhǎ.”

¹³ Měnĩkmuεt be Mandεm mmu ákù be bo mámbáká ntí ndũ menyĩη ebhen yi afyé bariεp bechye bhεε, ánkú be bati yεka ánjwí ne manák ne kpák ndũ mǎnókó yi. Enyu εyǎ, bǎkway berǎη ambi bebhaka ntí ne yi ndũ betǎη Efóηó Bedyere tontó tonto.

Pǎl arem ěti betik ebhi

¹⁴ Bǎma, membǎη ndĩńí be berí ebhen bǎkù beyǎ ne be bǎrĩηi menyĩη ěti Mandεm sayri enyu ené bǎkway betǎη bati bǎnkwǎ.

15 Κε, amem ekáti ene, nsĩñ ntá yeka nkebhəñ becháy ěti mbək menyĩñ mbənyune nchí yañ bétík be bhə. Nsĩñ enyu eyə ěti beyă berĩndu Mandem ntá ya.

16 Akə mĕmbák mmũ betok Yesu Kristo ntá bo abhen bápú bo Israel mbə nchiakap ane áfú ntá Mandem. Nchí ghati bhə Mbok Ndíndí ěti Mandem bé mánókó yi, ne be mámbák mbə akap ane yi áká bésət ne ané Efónó Bedyere ábhéré nyáná ntá yi.

17 Ndu echí nə, ne ndũ mbát mmuet ne Yesu Kristo nchí kwáy bedep awó anti ěti betík ebhen mĕkà ntá Mandem.

18 Ndiere ěti enyĩñ ene Kristo áfuéré ntá ya áká ke nchí rem ndũ beyă menyu ntá bo abhen bápú bo Israel be mángúpsí bepĩñ ebhap, mankə nəkə mbə enyũ Mandem áyàn.

19 Akə nə ndu áchyé me betañ betəñ berĩñ ebhen bétəñ betañ Mandem ne ndu bekə menyĩñí maknkay ndũ betañ Efónó Bedyere be nnán nnáná beghati bho Mbok Ndíndí ěti Kristo, bebho Yerúsalem kpáte Iliríkəm.

20 Enyĩñ échí ene nnán nchí yañ nəkə bekə, ne enyĩñ eyə chi beghati bo Mbok Ndíndí ěti Kristo mbăñ enkem ené bo bábhíkire ghok yə. Ke mbíkí yañ bekə betík ndũ nebhuéréket enen mmu achak.

21 Echí ye mbə enyu Ekáti Mandem érəm be,

“Chəñ bo abhen bábhíkire ghati bhə

ěti yi mángə yi,

ne chəñ bo abhen bábhíkire ghok

ěti yi, mánjwimem.”

Pəl áti berəñ Rom

22 Βεγᾶ ndəŋ ené nti bétwə beghə bhe mbíkí kway beku nə.

23 Κε néne, ené nnánj nnánjá betik ndũ mbanj ene enkem, mbəŋ nti beghə bhe mbə enyũ nnánj nchí yáj beku ndũ beyă mamié ane áfuéré ansem.

24 Νένε, mbákánti be chəŋ rídək Spen. Mpok nchí rəŋ chəŋ mbəŋ maŋák beghat be mbak ne bhe ndu mómbinjí mpok ke ndək nəkə ambi. Ne mpok berə be akway nəkə, nkaysi be chəŋ mánkwak me ne enyinj ndũ nekə ena.

25 Κε nchí rəŋ kpiκ Yerúsalem be nchyé nekεp enén batĭ bənkwo bátó ntá bo Mandem abhen bachi are.

26 Bənkwo abhen atú Masidónia ne abhen atú Akáiya bábhəŋ maŋák bechye mbək nkáp awap ntá bachébhébhə ndũ nkwo bo Mandem abhen Yerúsalem.

27 Bó babhəŋ ke bágħó be eri beku nə, ne sayri sayri, bábhəŋ beku nə tēndu echi be, ěti bo Israel bo báchí bo Mandem ke bə abhen bápú bo Israel bágħókó Mbok Ndíndí ěti Yesu. Ne báchí nkwo bo Mandem néne, ne Mandem äyèt bhə ne beyă menyinj. Bábhəŋ ye bekwak bo Israel abhen bachi bachébhébhə ne mbək menyinj ebhen bə bábhəŋj.

28 Nnánj ngáká ye aré nchyé bhə yěntiki enyinj ene bāto ntá yap, chəŋ ndək Spen. Ke chəŋ njambi ntee awu ngə bhe.

29 Ne ndíŋj bé mpok ntwó awu, chəŋ Kristo anjet bhese tontó.

30 Bəma, ěti séchi bo Yesu Kristo Acha ne ndũ Efónj Bedyere áká sénkəŋ bati, nchí nik be mmuet be mānu menikmuet ntá Mandem ěti ya ne nti nenkem mbə enyũ membəŋ nchí kə.

31 Nik ka mmuet be Mandem ankɛ bɔ Judeya abhen bábhíkí noko yi báké kɛ me yěnyin ebúbɛ. Nik ka mmuet be bɔ Mandem abhen Yerúsalem mánsót nekerp enén mérɔn ntá yap ne nɔ ne maɲák.

32 Eyo ékú be me nkwáy bétwɔ beghɔ bhe ne maɲák mbák Mandem aká, ne bé nkwáy bebhɔn neywẽmuet nenti eneka.

33 Mandem mmu áchyè bho kpák ambak ne bhe mankem. Amen.

16

Pɔl átò bakak ntá bɔnto abhen etɔk Rom

1 Nchí yap mándinɔ mómayese Foibe mmu ákù betik ntá Nkwɔ Kristo ane etɔk Kenkrya.

2 Anán ántwɔ awu, syeptí ká yi mbɔ enyũ bɔ Mandem bábhɔnɔ besyepti ntɔ mũnkwɔ, ne mánkwak bechye yi yěntiki enyin ene échébhé yi. Yimbɔn anán akwak beyá bho, ne yě chi membɔn nkwɔ.

3 Kaká ká Príska ne nném ayi Akwíla. Bákè nyaka betik Yesu Kristo ne me.

4 Báchí bo abhen bákway nyaka beka yě chí newú ndu bepeme me nké gu. Puyě chi ndiere me ke nchí kaka bhɔ. Bakwó bho abhen bapu bo Israel bákaka bhɔ nkwɔ.

5 Kaká ká bɔnkwɔ abhen bácheme nɔkɔ eket eyap, ne mánkaka mæerekɔn awa Epainétɔs. Yí achi nyaka mmũ mbi bebhak nkoɲo Kristo atú Esia.

6 Kaká ká María mmu ákú beyá betik ndũ nkwɔ yweka.

7 Kaká ká nkwɔ batĩ bo Israel bha, Androníkɔs ne Júnias bo báchí nyaka ekerékɔnɔn ne me.

Báchí maném bo ndũ nkwo bõnto Yesu Kristo ne báyámbi bebhak bakõjo Kristo ke mětwo ansem.

⁸ Kaká ká Ampliátos. Achí mmuerekõj awa ne abhat mmuet ne Acha mbõ me.

⁹ Kaká ká Ubános mmu ákũ betik Kristo ne me. Kaká ká nkwo mmuerekõj awa Stákis.

¹⁰ Kaká ká Apélis mmu ábhõjõ beyã esõjõri eti Kristo ne atõj be achi mmu ywi tetep. Kaká ka bo efo ene Aristobulos mankem.

¹¹ Kaká ká Heródion ntĩ mmu Israel wa. Kaká ká nkwo bo efo Nasísos abhen bábháré mmuet ne Acha.

¹² Kaká ká nkwo bakũ betik Yesu Acha abhen baghõré, Trifina ne Trifósa. Kaká ká mmuerekõj awa Pésis mmu ákũ beyã betik ntá Acha.

¹³ Kaká ká Rúfos mmu achi nném mmú ndũ nkwo bakũ betik abhen Acha. Kaká ká máyi nkwo mmu ásóré me mbõ móywi.

¹⁴ Kaká ká Asinkritos ne Flégõn ne Hémis ne Patróbas ne Hémas ne batĩ bõnkwo bachak abhen bachi ne bhõ.

¹⁵ Kaká ká Filólogos ne Júlia ne Nérios ne mómáyi ane ngõré, ne Olímpas ne bo Mandem abhen bachi ne bhõ.

¹⁶ Kaká ká batĩ sayri ne ekõj Mandem. Bakwó bho Kristo mankem bátõ bhe bakak.

Manié Põl amen ngwénti

¹⁷ Bõma, nchí ník be mmuet be mǎnsõt mpok ne bo abhen bátwõ ne ákóré nenti eneka ne bákũ bo mántíknsen ntá Mandem ndũ bátõj menyĩj ebhen bechi kekúrí ne ebhen bãghókó. Bák ká nekõ nesie ne bhó.

¹⁸ Menyũ bõbhõ bapu ke chi betik Acha Kristo. Bákũ chi menyĩj ebhen bõ babhõj bakõjo. Ne básõt

chi sérwórénnyu ne erítí eyōhónnyu berwə bo abhen amík ayap ábhíkíre néne.

¹⁹ Ke bo mankem bághók enyũ băghòk Mandem, ne eyə échyè me maṇák ěti yeKa. Nchí yan mǎmbák barĩṅĩndak be mǎnkə nəkə chi berítí menyĩṅ, ke bo abhen amík ábhíkíre néne bhə be báké kə bebéptí menyĩṅ.

²⁰ Mandu mpok, chəṅ Mandem mmu áchyè kpák anchye bhe awónem amfay Satan mpok báyátí yi amík. Nchí níkmæet be berĩndu Yesu Kristo Acha mémbak ne bhe.

²¹ Tíməti mmu ákə betik Kristo ne me áto be bakak. Batí bo Israel bha, Lusios ne Jáson ne Səsipate bátə nkwo be bakak.

²² Mmɛ, Tétios mmu Pəl ághátí me menyĩṅ ebhen nsĩṅí amem ekáti ene nchí to nkwo be bakak mbə nti nkoṅo Acha.

²³ Gáyos mmu méchòkə eket eyi, ne nkúbhé aré kě bənkwo báchem, áto be bakak. Erástos, mbure nkáp etok ne máyese Kwátos bátə bhe bakak.

Ménikmæet ndu bebiti Mandem

²⁴ Afók Yesu Kristo Acha ambak ne bhe mankem. Amen. *

²⁵ Sémbítí Mandem. Yi ákway bekə be mǎntán ndũ neka eneka bekoṅo Mbok Ndíndí ane mǎghati bo ěti Yesu Kristo ne bekoṅo tetep ane nchí ghati bhə. Yó achí nyaka bhésé bhésé ndũ erəri mpok ke Mandem áká sérĩṅi yə.

²⁶ Néne, akə bə betok menkem mándĩṅí yə kponororṅ mbə enyũ baremé kepĩnti básĩṅí

* **16:24** Mbok bekáti ebhen básĩṅí nyaka ne amo bébhíkí bhəṅ ndōṅ anc.

nyaka menyih ebhen Mandem mmu achi nepém mpoknkem ághátí bhə. Aghati bhə mánsíh bə amik be bo abhen bápú bo Israel mánkoŋo enyih ene yi árèm be mánoko yi ne mangók nəkə yi.

²⁷ Kenókó kémbák ntá Mandem mmu áríhí wu menyih menkem mpoknkem. Séchyè yi kenókó ěti enyih ene Yesu Kristo ákú. Amen.

Ekáti Nku Nkɔ
New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520